DE RAAD VAN VERBEELDING MEIERIJSTAD

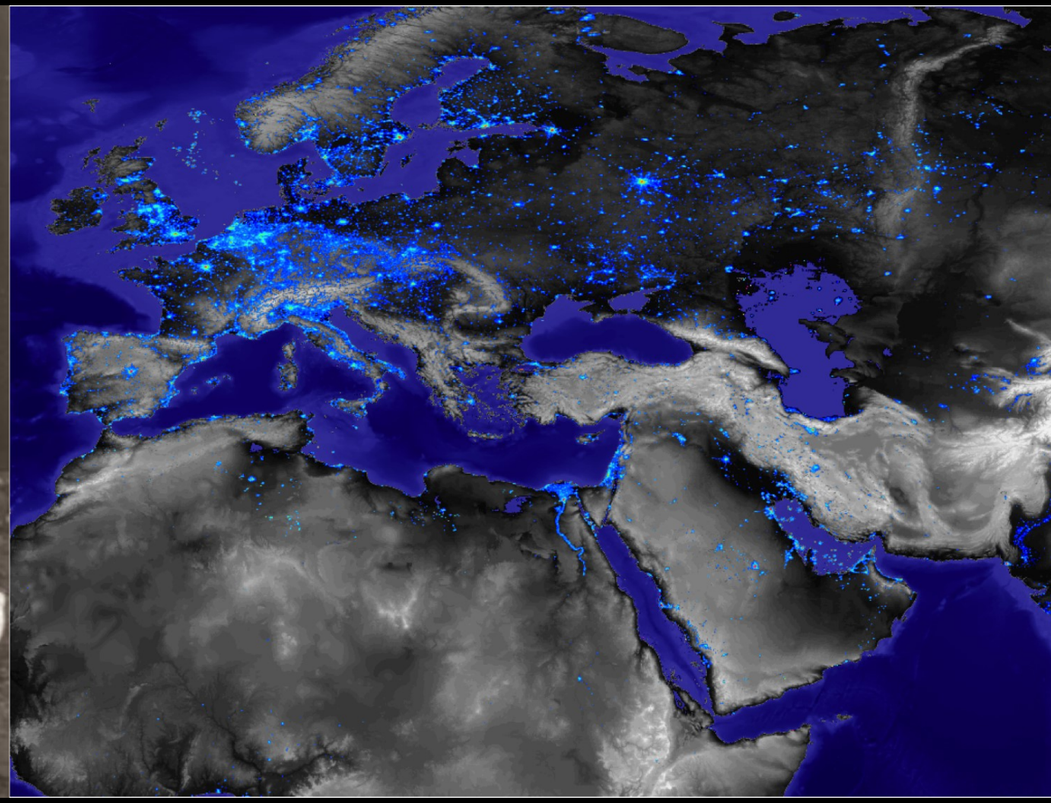

MODERNE TIJDEN : WORTELS EN VLEUGELS

Schicksalsfrage

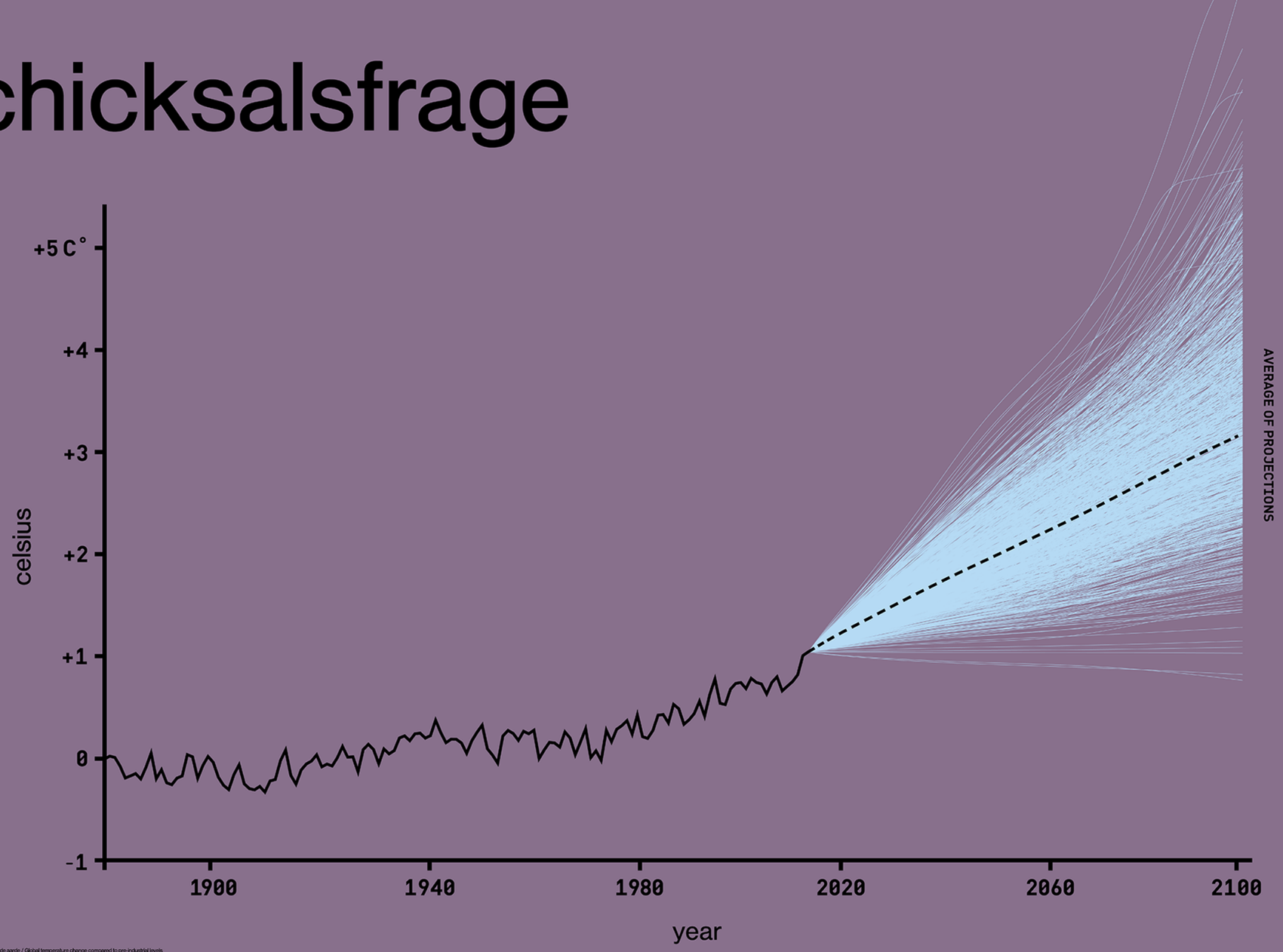

Opwarming van de aarde / Global temperature change compared to pre-industrial levels
Source: theguardian.com, University of Washington, Met Office Hadley Centre

DE OPGAVE :
Van een stormachtige ontwikkeling in de virtuele wereld naar een stormachtige ontwikkeling in de echte wereld

DESKTOP COMPUTERS 1990

DE EERSTE IPHONE 2008

AFNEMENDE WERELDBEVOLKING 2067

Ch-ch-ch-changes!

-50 -45 -40 -35 -30 -25 -20 -15 -10 -5 0 5 10 15 20 25 30 35 40 45 50

1970 1975 1980 1985 1990 1995 2000 2005 2010 2015 **2020** 2025 2030 2035 2040 2045 2050 2055 2060 2065 2070

30 JAAR

TRANSFORMATIVE CHANGE

REVOLUTIONAIRE VERANDERINGEN : NU IS DE ECHTE WERELD AAN DE BEURT

MEIERIJSTAD 1 JANUARI 2017

+80.000 INWONERS

Samenstelling Raad van Verbeelding

- **Floris Alkemade**
  Rijksbouwmeester, architect

- **Winy Maas**
  innovatie-architect

- **Hella van der Wijst**
  televisiepresentatrice, verslaggeefster, programmamaker

- **Egbert van Acht**
  voormalig CEO Personal Health Businesses & Executive (Philips)

- **Herna Verhagen**
  CEO PostNL

- **Daan Roovers**
  filosoof en in 2019/2020 ‘Denker des Vaderlands’

- **Beyza Unal**
  connecting kids - scholier VWO-4

Reflectie op eindconcept

- **Kim Putters**
  directeur van het Sociaal en Cultureel Planbureau

DE RAAD VAN VERBEELDING MEIERIJSTAD

Schicksalsfrage

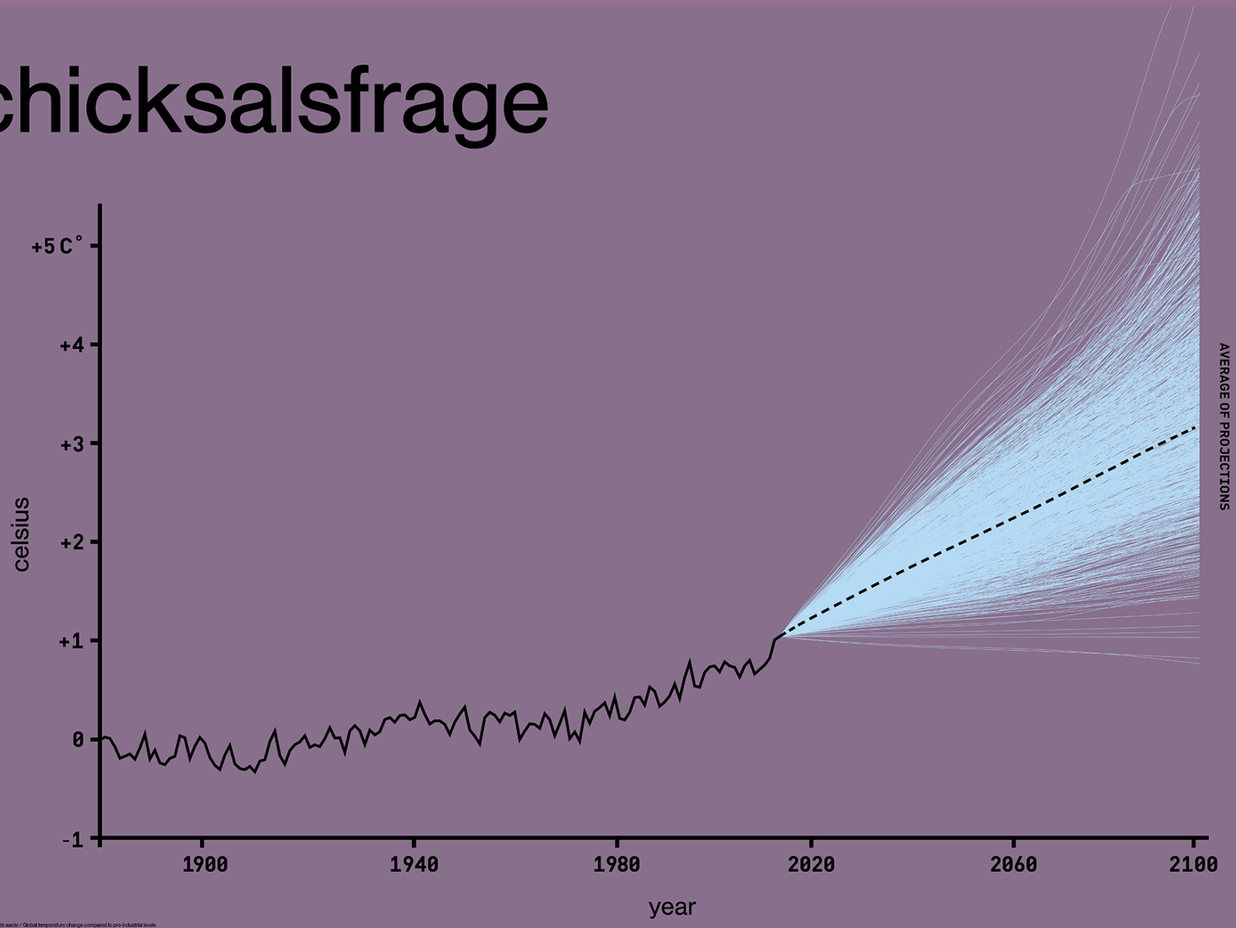

Opwarming van de aarde / Global temperature change compared to pre-industrial levels
Source: theguardian.com, University of Washington, Met Office Hadley Centre

BINDING : HET GEHEUGEN VAN HET LANDSCHAP

Identificatie en verbinding als concepten

Functionele binding
doe je je boodschappen in de gemeente;
paspoort; sport; werk

Landschappelijke binding
groen, water, omgeving

Culturele binding
verenigingen; braderie; musea; uitgaan

Sociale binding
wonen je familie en vrienden er

Tot wat voor
wijkgericht beleid
en ook tot wat voor
keuzes in de publieke ruimte
zou dit kunnen leiden?

‘*Achter de grootste clichés gaat telkens weer een verpletterende waarheid schuil.*’ Gerard van het Reve

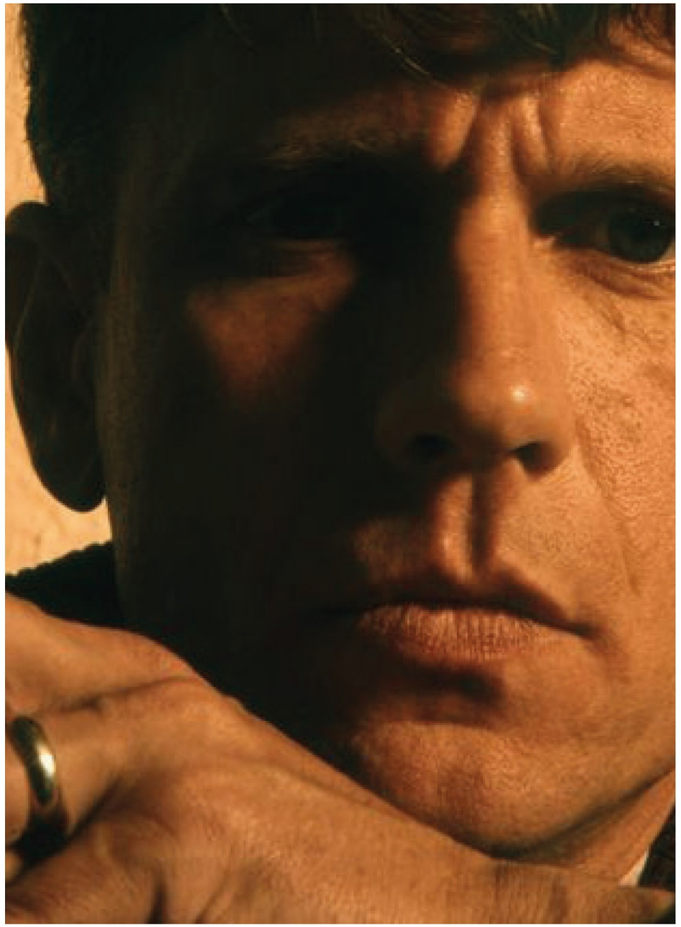

disclaimer: dit is een quote die ik me van het Reve meen te herinneren maar ik kan hem alleen nergens meer terug vinden.

DE KRACHT VAN HET CLICHÉ

In Meierijstad zijn we :

- Bourgondisch ingesteld
- gemoedelijk
- we geven om elkaar
- gastvrij

Hier willen we graag in geloven. Kunnen deze clichés ingezet worden om nieuwe richtingen te ontwikkelen?

GOD GELD GELUK

ONBEGRENSD HANDELEN

PERCENTAGE EXPORT BUITEN EUROPA
2016

EXPORTWAARDE NEDERLANDS PRODUCT BUITEN EUROPA PER PROVINCIE IN 2016
BRON: CBS INTERNATIONALISERINGSMONITOR, EERSTE KWARTAAL 2018

44

BRABANTKENNIS

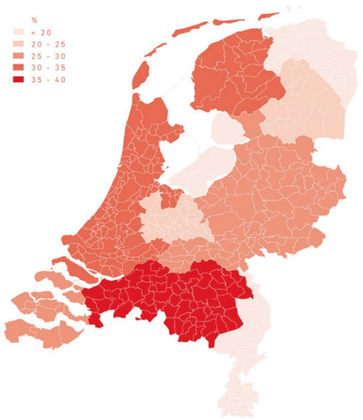

45

GOD GELD GELUK

KOPLOPER IN INNOVATIE

PRIVATE INVESTERINGEN IN RESEARCH & DEVELOPMENT
2016

PRIVATE INVESTERINGEN IN R&D PER PROVINCIE IN 2016
BRON: INNOVATIE EN R&D PER PROVINCIE EN SELECTE COROP-GEBIEDEN
CBS REGIONAAL ECONOMISCHE STATISTIEKEN, SEPTEMBER 2018

46

BRABANTKENNIS

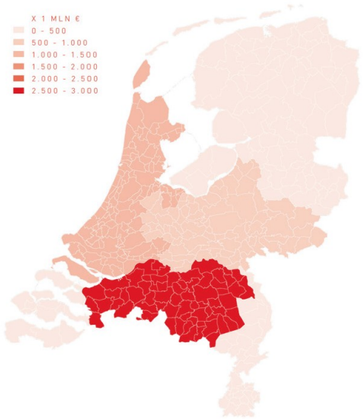

47

GOD GELD GELUK

BREAKING BRABANT

AANTAL GEVONDEN DRUGSLOCATIES
2017

AANTAL GEVONDEN DRUGSLOCATIES (OPSLAG OF LAB) PER PROVINCIE IN 2017
BRON: POLITIEACADEMIE, *WAAR EEN KLEIN LAND GROOT IN KAN ZIJN. NEDERLAND EN SYNTHETISCHE DRUGS IN DE AFGELOPEN 50 JAAR* 2018

64

BRABANTKENNIS

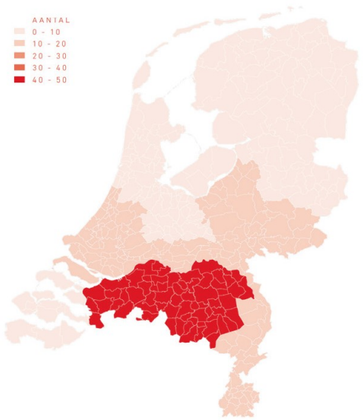

65

GOD GELD GELUK

RIJKE OOGST OP SCHRALE GROND

MEDIAAN VERMOGEN VAN HUISHOUDENS
2016

HET MEDIAAN VERMOGEN VAN HUISHOUDENS PER GEMEENTE IN 2016
BRON: CBS STATLINE 2018

50

BRABANTKENNIS

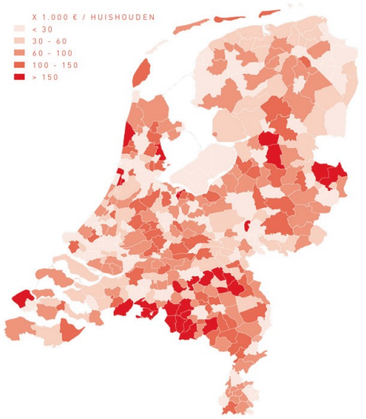

51

bron Brabantkennis : God, Geld, Geluk

Hoofdstedelijke allures in het zuiden

VERBEELDINGSKRACHT

De menselijke verbeeldingskracht of fantasie is het vermogen om **mentale beelden, ideeën en/of gevoelens** op te roepen, zonder dat men deze zintuiglijk waarneemt.

Zo kan men zich **inleven** in situaties of gebeurtenissen of entiteiten bedenken **die niet bestaan, die onmogelijk kunnen bestaan of waarvan het bestaan onbewezen is.** Dat wat wordt voortgebracht door de verbeeldingskracht wordt eveneens 'een fantasie' genoemd.

Fantasie kan zich weerspiegelen in dromen. Het kan 'geprikkeld' worden door bijvoorbeeld 'boeken, bladen of films'.

Verbeeldingskracht geeft ons de ruimte om het leven te interpreteren en **op zoek te gaan naar nieuwe vormen van kijken en denken.**

De verbeelding is de basis voor inspiratie en nieuwe ideeën en speelt een belangrijke rol in **het leervermogen van de mens.**

Verbeeldingskracht kan op die manier dus worden gezien als **de basis van innovatie en ontwikkeling**, in tegenstelling tot bovengenoemde vergelijking met een kinderlijke fantasie over onbestaande dingen.

De verbeelding kan juist ook slaan op **bestaande dingen of afgeleiden daarvan**, en maken het mogelijk voor een mens **om verder te denken dan wat hem is geleerd of waar hij van overtuigd is.**

Verbeelding is ongrijpbaar en kan op verschillende manieren worden ervaren, geïnterpreteerd en gewaardeerd.

Verbeeldingskracht kan een verziekende werking hebben wanneer het verwordt tot bijvoorbeeld paranoia of andere psychische klachten. Een gezonde verbeeldingskracht echter geeft **aanzet tot creativiteit, initiatieven nemen, relativeringsvermogen, ontwikkeling** e.a.

bron Wikipedia

ICARUS HOOG BOVEN MEIERIJSTAD

VERBEELDINGSKRACHT
ALS VERLANGEN EN
ALS WAARSCHUWING

PLATFORM31 kennis van stad en regio

Verwachte toename bevolking 2017 – 2040 in procenten

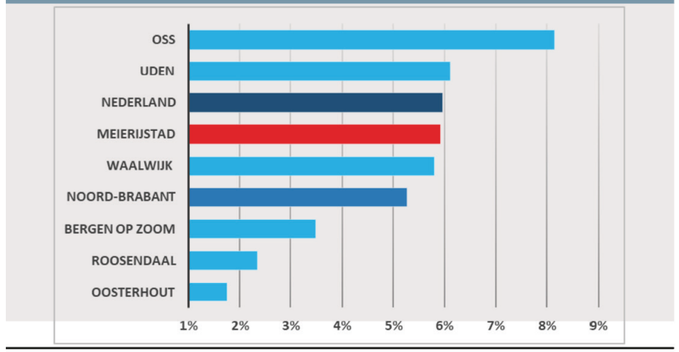

PLATFORM31 kennis van stad en regio

Verwachte toename jongeren (0-15 jaar) 2017 – 2040 in procenten

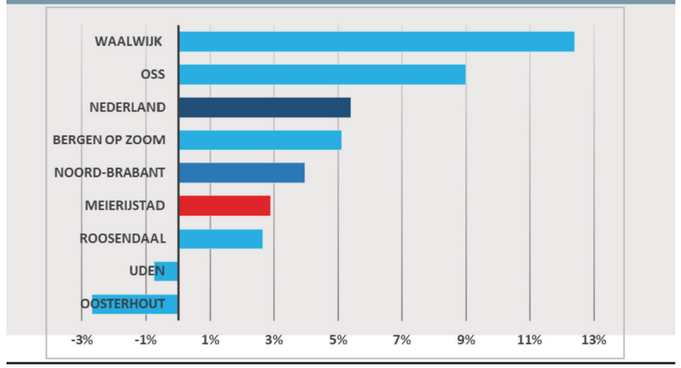

MEIERIJSTAD
ZAL

GROEIEN

STERK VERGRIJZEN

ZONDER DAT HET AANTAL
JONGEREN AFNEEMT

MEER MOETEN BIEDEN,
VOORAL VOOR DE GROEP
JONGVOLWASSENEN (20-30 JAAR)

VOORAL MEER
EENPERSOONSHUISHOUDENS KRIJGEN

OP ALLERLEI GEBIED
MEER KWALITEIT MOETEN BIEDEN

uit : Meierijstadstudie Platform 31

6 juli 2019 ED

Hotshots houden Meierijstad spiegel voor

De oud-Veghelse Daan Roovers is Denker des Vaderlands. Zij denkt mee over de toekomst van Meierijstad. © Pim Ras Fotografie

VEGHEL - Daan Roovers, de Denker des Vaderlands, denkt samen met de Raad van Verbeelding in Meierijstad na over de toekomst van deze gemeente. „We hopen op inspirerende verhalen", zegt de burgemeester.

Robèrt **van Lith** 05-07-19, 07:04 **Laatste update:** 09:14 **Bron:** BD

Wie kan er beter filosoferen over de toekomst van Meierijstad dan de Denker des Vaderlands, Daan Roovers? Dat dacht burgemeester Kees van Rooij toen hij de geboren en getogen Veghelse benaderde of zij in de Raad van Verbeelding wilde plaatsnemen. Deze groep nationale persoonlijkheden denkt na over Meierijstad in 2050.

Geboren en getogen in Veghel

Daan Roovers hoefde niet lang na te denken over die vraag van de burgemeester. „Hij las bij mijn benoeming tot Denker des Vaderlands in de krant dat ik in Veghel geboren en getogen ben", zegt Roovers vanuit haar woonplaats Amsterdam, waar zij docent publieksfilosofie is in aan de Universiteit van Amsterdam. „Ik kom nog heel vaak in Veghel. En vind het uiteraard leuk om te filosoferen over de toekomst van Meierijstad."

- Co-creatie van jongeren en de ouderen van nu. Hoe kun je die groepen betrekken en verbinden. Hoe zie je Meierijstad idealiter anno 2050,
- Scenario's benoemen.
- Wat is het verhaal van Meierijstad: aanpakkers, durvers en gastvrij.
- Niet denken in onmogelijkheden en angsten. Pragmatisme.
- Eigenheid in plaats van verdeeldheid van de 3 hoofdkernen, creëer het samen. Wat is uniek per kern, natuur en groen (Sint-Oedenrode), cultuur (Veghel) en nostalgie en traditie (Schijndel).
- Versterk de eigenheid van de kernen. Kom je uit een van de kernen of uit Meierijstad.
- Kiezen uit de grootsheid om er zeker ervan te zijn dat je er na 100 jaar nog bent.

Is het verwachtingspatroon gedeelde waardes per kern wat je wilt of is het de verrassing. De verrassing kan een deel van het verhaal zijn, Meierijstad als hoofdstad, Wat is er nu geboren?

Autarkie en circulaire economie, een unieke moderne zelfvoorzienigheid. Als gebied uniek zijn.

- Behoefte aan logistieke centra (verdozing).
- Unieke bedrijven in Veghel: VanderLande, Sligro, Jumbo.
- Hoe eet een Nederlander over 50 jaar.
- Er is behoefte aan innovatie op die terreinen, hoe krijg je het voedsel bij de gemiddelde Nederlander.
- Innovatie zoals in Eindhoven zou ook hier passen. B.v. herenboeren, burgers huren boeren in die voor hen produceren.
- Boeren. Groene stallen.
- Produceren van voedsel uit de geschiedenis heeft sporen naar het nu gelegd. Innovatie op het gebied van food.
- Meer toekomstbeelden, maar wel een mix. Niets van wat er nu verzonnen wordt, gaat het worden.
- Wat zijn de vier nieuwe namen van Meierijstad? Stel luilekkerland, wat gaan we doen om dat te worden,
- Of centrum van Innovatie, daar namen bij bedenken waar je aan kunt hangen wat je beeld is van de regio.
- Levend boek, mensen die het vertellen.
- Wat zou het bord aan de snelweg moeten zijn?
- Uitwerken van scenario's
- Meierijstad is een gegeven. Vereniging zoeken elkaar op, maken verbindingen en doen samen nieuwe dingen.
- Meierijstad is geen vraag maar een uitroepteken.
- Food: is al een speerpunt.

E C O N O M I E

- Krachtige motoren aan de A50 : Sligro, Jumbo, Mars, Hutten, Agrifirm, Campina,
- Dit is wereldklasse, een solide basis voor verdere innovatie en identiteit,
- Complementair aan de Brainport en op hetzelfde ecosysteem-denken gestoeld,
- Laat bedrijfsleven, overheden, onderwijs en kennisinstellingen samenwerken,
- De grote vragen van onze tijd zijn ruimtelijk en sociaal, die kunnen juist wij goed aan,
- Wat voor anderen problemen oplevert, vormt daardoor hier een bron van versnelling,
- Omarm de complexiteit, in de samenhang ligt niet het probleem maar de oplossing.

BEVOLKING

- Het grote kapitaal ligt in de bevolking: pragmatisch, betrokken en ondernemend,
- Bied de bevolking meer opleidingsmogelijkheden en zeggingsschap,
- Juist hier kan burgerparticipatie een volwassen vorm krijgen, nieuwe democratisering,
- 90.000 inwoners is een ideale maat voor een autonome stadsstaat,
- Het doel is niet die economische ontwikkeling en innovatie maar de kwaliteit van leven,
- Met de juiste verbeeldingskracht versterken economie en kwaliteit van leven elkaar,
- Aan de basis van alles ligt duurzaamheid en solidariteit,
- Gemeenschapszin en participatie als drijvende kracht: groei en dynamiek in het centrum,
- We hebben dertig jaar voor grote omwentelingen, nu beginnen voorkomt verspilling,
- De Dageraad: vertel het verhaal van de keten aan verbeteringen die eraan komt.

“Par la maniere dont une societe se comporte avec les vieillards, elle devoile sans equivoque la verite – souvent soigneusement masquee – de ses principes et de ses fins. “» (p. 96)

“Op de manier waarmee een maatschappij omgaat met de ouderen, wordt op ondubbelzinnige wijze blootgelegd - vaak zorgvuldig gemaskeerd - wat de principes en doelstellingen ervan zijn.”

Simone de Beauvoir, LA VIEILLESSE, 1970

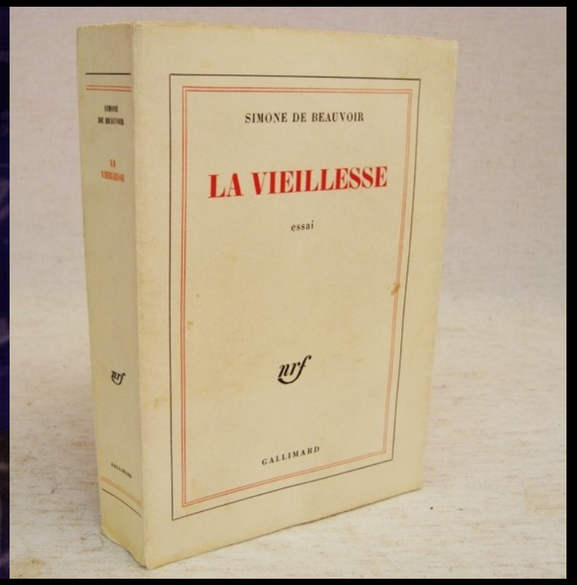

WAT VINDT DE JEUGD

DE RESULTATEN VAN DE JONGERENENQUÊTE

RAAD VAN VERBEELDING : BEYZA ÜNAL

Naar buiten

het zwembad, sporten

Wandelen, rennen, fietsen

Bos/natuur/park

10

10 Waar ga jij heen als de zon schijnt?

Buite	Diependaal	Blijf thuis in de tuin	Mijn achtertuin (2x)
naar het buitengebied om te wandelen of naar een parkje	weet ik niet (2x)	Ik blijf thuis.	Voetballen
Meestal naar een bos in de buurt.	Nee	terras	Mijn bed
Naar buiten (2x)	Terras in veghel	Geen idee	hardlopen
zwembad	Zwembad (4x)	Met veel geluk ga ik naar mijn tuin, anders blijf ik gewoon binnen	naar een zwembad
?	Naar het park	corona	thuis
Bedaf	werk	geen idee	het zwembad in Veghel of naar het strand
buiten (2x)	Naar het dorp in Veghel, vaak het terrasje bij Fellows&Friends	mijn zolderkamer	kaas
Hardlopen door Veghel heen.	in iedergeval niet naar meierijstad	Strand	Het Geerbos
Geerbosch in veghel	Weet niet.	naar een plek waar ik een natuur kunt vinden	naar buiten in de achter tuin
thuis en wandelen in veghel	Buitenbad	naar de kelder schuilen voor de zon	Mn tuin of vrienden
aa broeken of zwembad	nergens	Nergens (2x)	naar buiten, leuke plekjes om te wandelen. Bij de Aa met de hond ofz.
Uden/Zeeland	niks	Naar het winkelcentrum om te gaan shoppen of een ijsje te gaan kopen met mijn vriendinnen.	het parkje
Met oma wandelen naar de bieb en dan wat drinken op de markt en via het parkje daarnaast terug	ven	bos	Naar het openlucht zwembad
Vuilnisbelt	Ik rij dan scooter als het mooi weer is.	Openluchtswimmingpool	park, bos
Rond fietsen/lopen, vaak in 1 van de parken	Aa broeken	mijn achtertuin	Voetballen in zijtaart
met de hond wandelen langs de naar Helmond.	Onze tuin	Terras op de markt in Veghel	De Aa
Hemelrijk maar dan buiten meierijstad😟	Naar vriendinnen	ja naar een voetbalveld om te voetballen met vrienden	hockey veld
naar buiten	Meestal gewoon zwemmen bij vriendinnen of thuis in de zon liggen.	Basic Fit of Julianapark	Aa broeken of bunderspark
Lekker stukje wandelen of skeeleren. Lekker in het bos een frisse neus halen. Of zwemmen!	Het openluchtzwembad	Op 't ven de speeltuinen maar ook in het geerbos en de Aa broeken	het strand of de Ijzeren man
Het bos	naar het bos of een meer of in de tuin	Nergens is meijerijstad	Ik blijf liever thuis, ook al schijnt de zon
	Voor het huis	Centrum	Park de kienehoef
	Hockeyveld	-	Naar het park om te voetballen
	naar buiten, het bos wandelen met onze pup		Ge waggelen naar bijvoorbeeld de Aa-broeken

Als de zon schijnt, is de natuur en het zwembad heel belangrijk

14

14 Zou je één of twee uur per week vrijwilligerswerk willen doen? Wat zou je dan willen doen?

- Nee (16x)
- Helpen bij de voedselbank
- ouderen helpen
- lets met dierenverzorging
- Spelletjes met ouderen
- NEE!
- Nee, geen tijd voor
- uuuhhh nee
- ja gras aan maaien langs de weg
- Ik doe al vrijwilligers werk bij het turnen
- Nee liever niet want steek er veel tijd in
- Mij maakt het niet veel uit
- ja, voor dieren ofzo
- Ja, iets met de natuur
- Als het moet wel, dan ouderen mensen helpen
- geen vrijwilligerswerk
- Ik zou het wel willen doen, met ouderen in zo'n huiskamer ofzo.
- Ja, ik denk iets van in een dierenasiel helpen
- Jazeker, ouderen helpen
- Ligt er aan wat
- Ja, ik denk bij een bejaardentehuis ofzoiets
- Bij ouderen
- ik weet niet of ik het zou willen, maar het moet voor school
- Ja, iets met ouderen zorg etc
- Ik zou het wel willen maar ik heb daar op dit moment echt geen tijd voor
- niet echt
- kaas
- niks
- ja, ik zal de dingen ik leuk vonden even doen
- Ja, iets voor mensen
- vrijwillig erotisch masseren
- nee niks
- Ik leef één keer en ik vind dat vrijwilligerswerk niet iets voor mij is. Alle diensten die ik uitvoer moeten ook beloond worden.
- Ik zou opzich wel vrijwilligerswerk willen doen, maar ik weet niet zo goed wat dan precies
- nee ik heb er geen tijd voor
- Ja, in de zorg
- Nee, liever niet
- Ja, scheidrechteren bij het voetballen
- Nee, geen tijd voor druk met school
- .
- Sure. Sta open voor alles.
- Ja misschien bij een asiel helpen.
- Hangt ervan af waar voor
- corona
- Nee, ik heb hier geen tijd voor
- nee geen tijd
- Ik zou dit wel willen doen als ik er tijd voor had, maar dat heb ik niet. (In de gemiddelde week heb ik maar een half uur over en dat gebruik ik om te gamen)
- 0
- Tuurlijk, ouderen helpen
- Ik denk het wel en ik zou dan het liefst iets met dieren of mensen willen doen
- Ja, training geven
- Ouderen verzorgen in een tehuis.
- In de fabriekswinkel op de noordkade helpen.
- Nee ik werk liever voor geld haha
- Ja, in het bejaardentehuis maar iets anders mag ook.
- Nee geen tijd
- Ja, vooral als het iets is voor natuur
- als het iets is wat ik echt leuk zou vinden wel, anders niet
- misschien tijdens de vakantie, ouderen helpen met computers
- nee (12x)
- spelletjes met ouderen
- maybe
- Ik zou het graag doen, maar ik doe al zó veel vrijwilligerswerk! Ik hou van het ondersteunen van mensen en het zoeken naar oplossingen waar anderen denken dat dat onmogelijk is. Vaak kom ik zelf met grote plannen aan!
- bij de Jumbo werken ofz, maar daar ben ik nog te jong voor
- Ik ben jonge mantel zorgen en vrijwilligers van de carnavals vereniging
- -3
- Ja, ik doe al vrijwilligerswerk bij de Natuurtuin in Veghel
- Nee, ik heb al een baan.
- Doe ik al
- Een bejaardehuis
- geen idee
- Ik zou wel willen helpen bij de voedselbank of de wensambulance.
- mensen helpen met iets
- Ik zou het wel willen, maar ik heb er geen rijd voor.

Nb. Dit is toch echt bijzonder, kunnen we hier niet iets voor organiseren?

Weinig tijd maar opvallend veel jongeren willen ouderen helpen

VEREENZAMING

IN NEDERLAND STAAN
5 MILJOEN EENGEZINSWONINGEN

IN NEDERLAND ZIJN
2,6 MILJOEN GEZINNEN MET KINDEREN

(inclusief éénouder-gezinnen)

Ch-ch-ch-changes!

DE WOONOPGAVE LIGT NIET AAN DE RAND VAN DE STAD MAAR IN HET MIDDEN

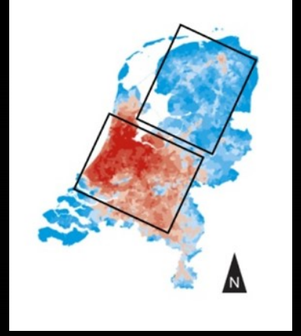

Parijs

Nederlands midden

Londen

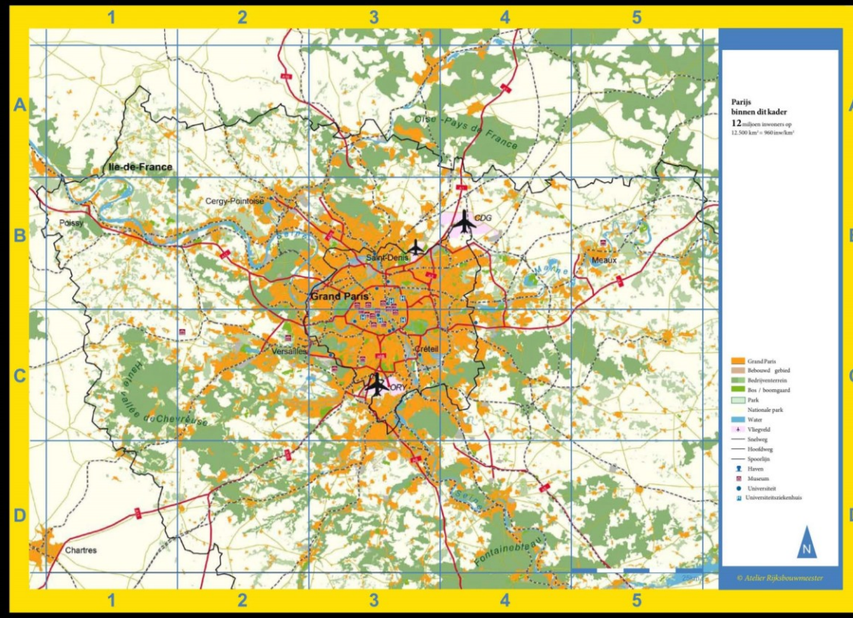

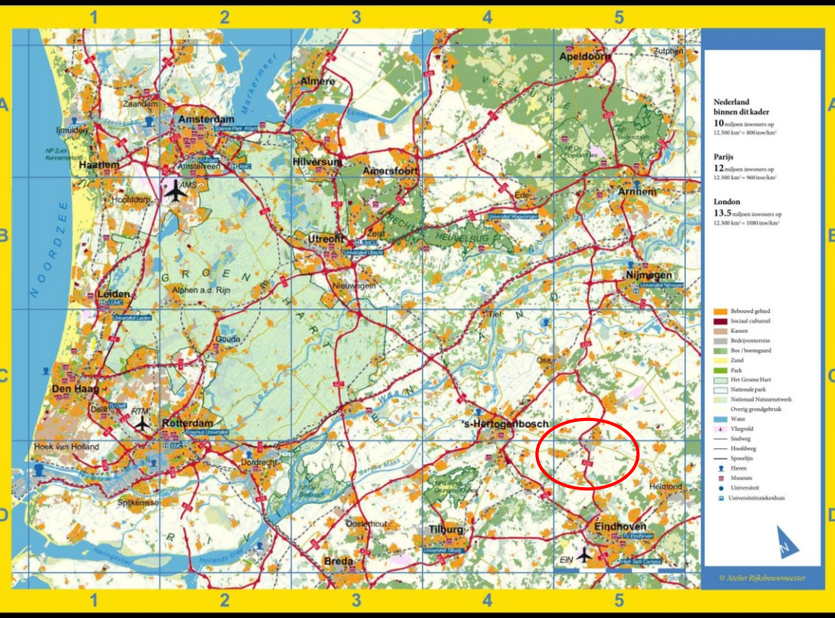

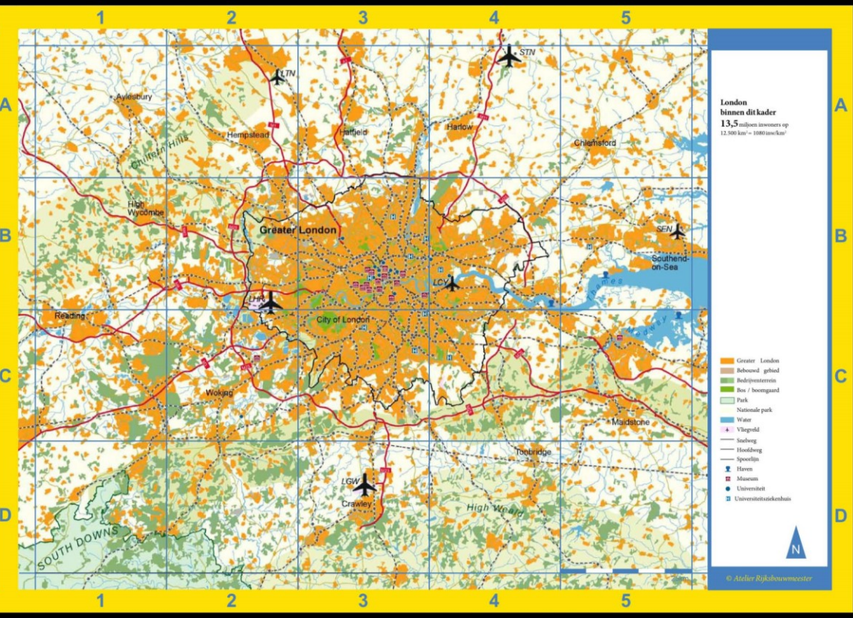

12 miljoen inwoners

10 miljoen inwoners

13,5 miljoen inwoners

ZELFBEWUSTZIJN KWEKEN : VERSPREIDE STEDELIJKHEID ALS NEDERLANDSE CONDITIE

drie maal 100 x 125 km

Bron : De emancipatie van de periferie, essay RBM , 2016

GEBRUIK VAN PIJNSTILLERS EN ANTIDEPRESSIVIA IN RELATIE TOT DICHTHEID

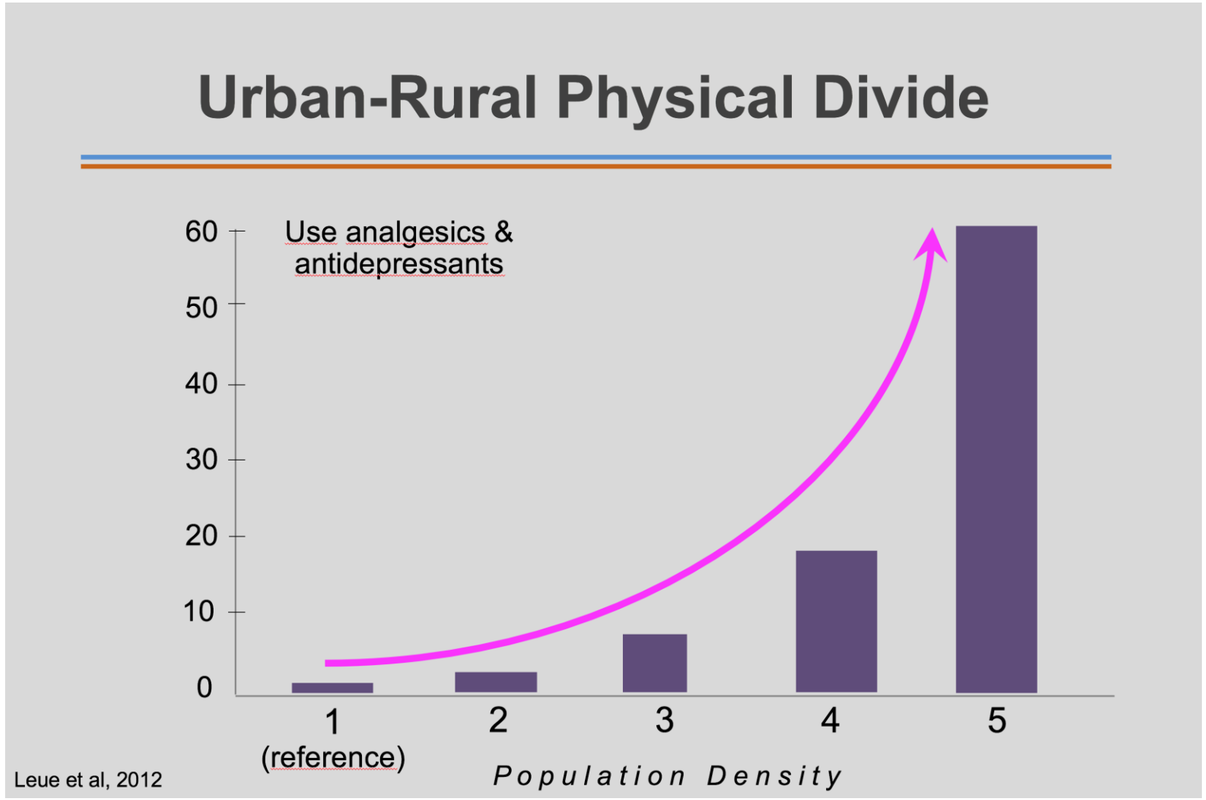

GARDENCITY ALS IDEAALSTAD

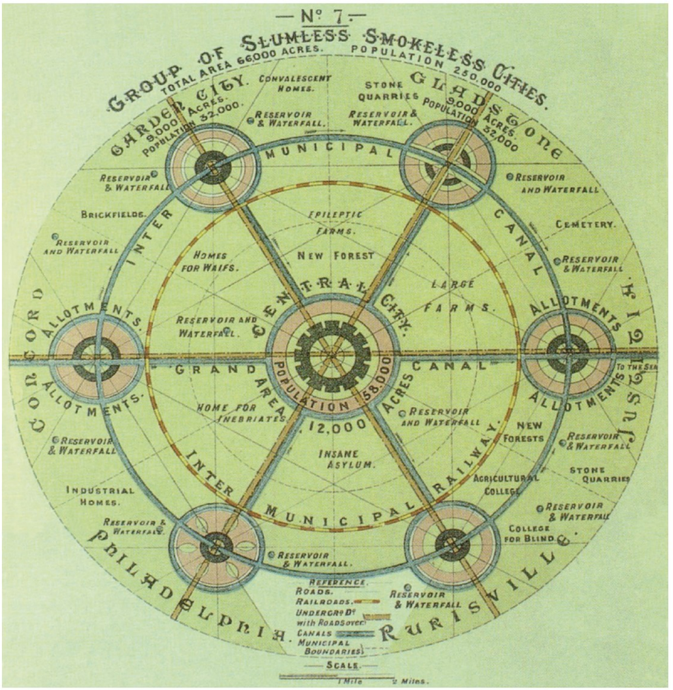

De *'Gardencity'* als ideaalstad, combinatie van stedelijkheid en ruime hoeveelheid groene ruimte. Een model dat als een handschoen om Meierijstad lijkt te passen.

PLATFORM31 kennis van stad en regio

Afname geregistreerde criminaliteit (2012 = 100)

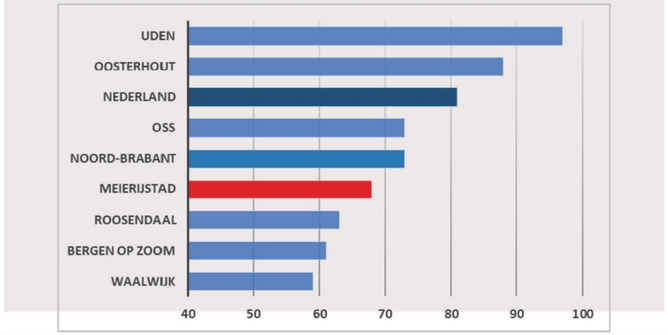

PLATFORM31 kennis van stad en regio

Gemiddelde woningwaarde 2016 (x € 1.000)

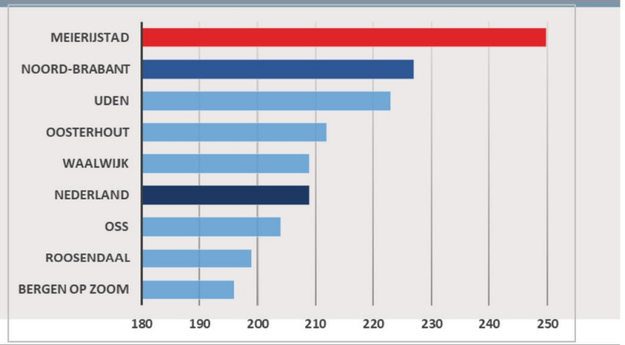

PLATFORM31 kennis van stad en regio

Aantal diefstallen per 1.000 inw. in 2016

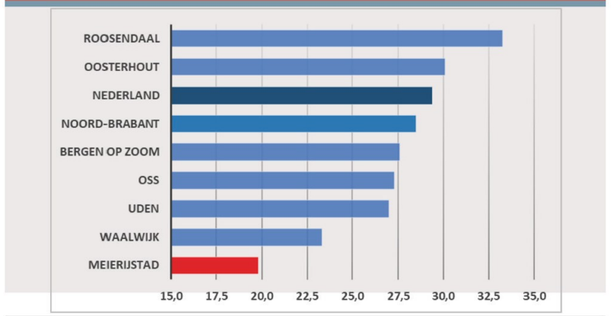

PLATFORM31 kennis van stad en reg

Verwachte toename 80-plussers 2017 – 2040 in procenten

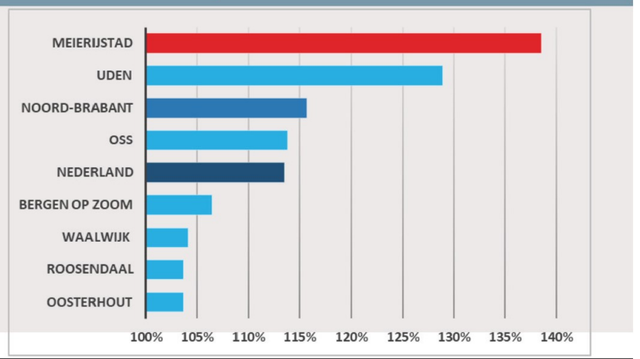

januari 2018 ASML-topman Peter Wennink

'Waarom is er geen Rijksmuseum onder de rivieren?'

2010 Centre Pompidou Metz

Metz : **118.00 inwoners**

2012 Louvre Lens

Lens Pas-de Calais : **36.000 inwoners**

Meierijstad : **80.000 inwoners**

TRACY METZ : „DE RANDSTAD VERDIENT HET GELD VOOR DE REST VAN NEDERLAND“

HET BELANG OM EEN ZICHTBAAR ZELFBEWUSTZIJN UIT TE DRAGEN

HET BRUTO NATIONAAL PRODUCT

G4 : 33 %

DE REST : 67 %

VIJFDE ECONOMIE VAN DE EUROZONE

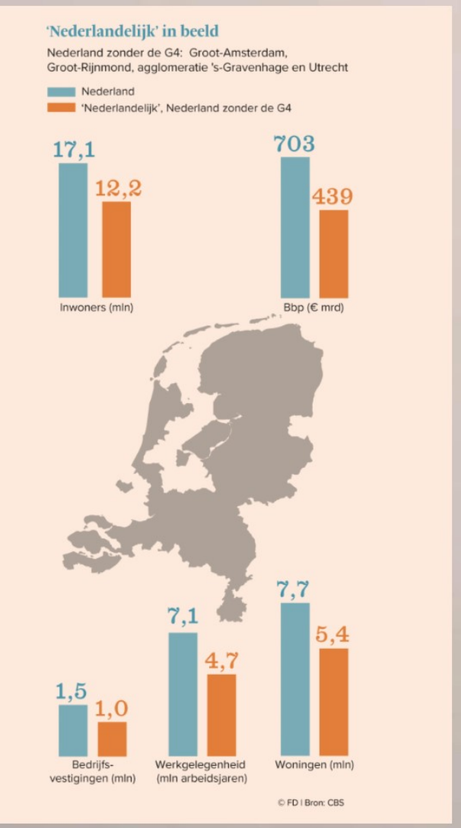

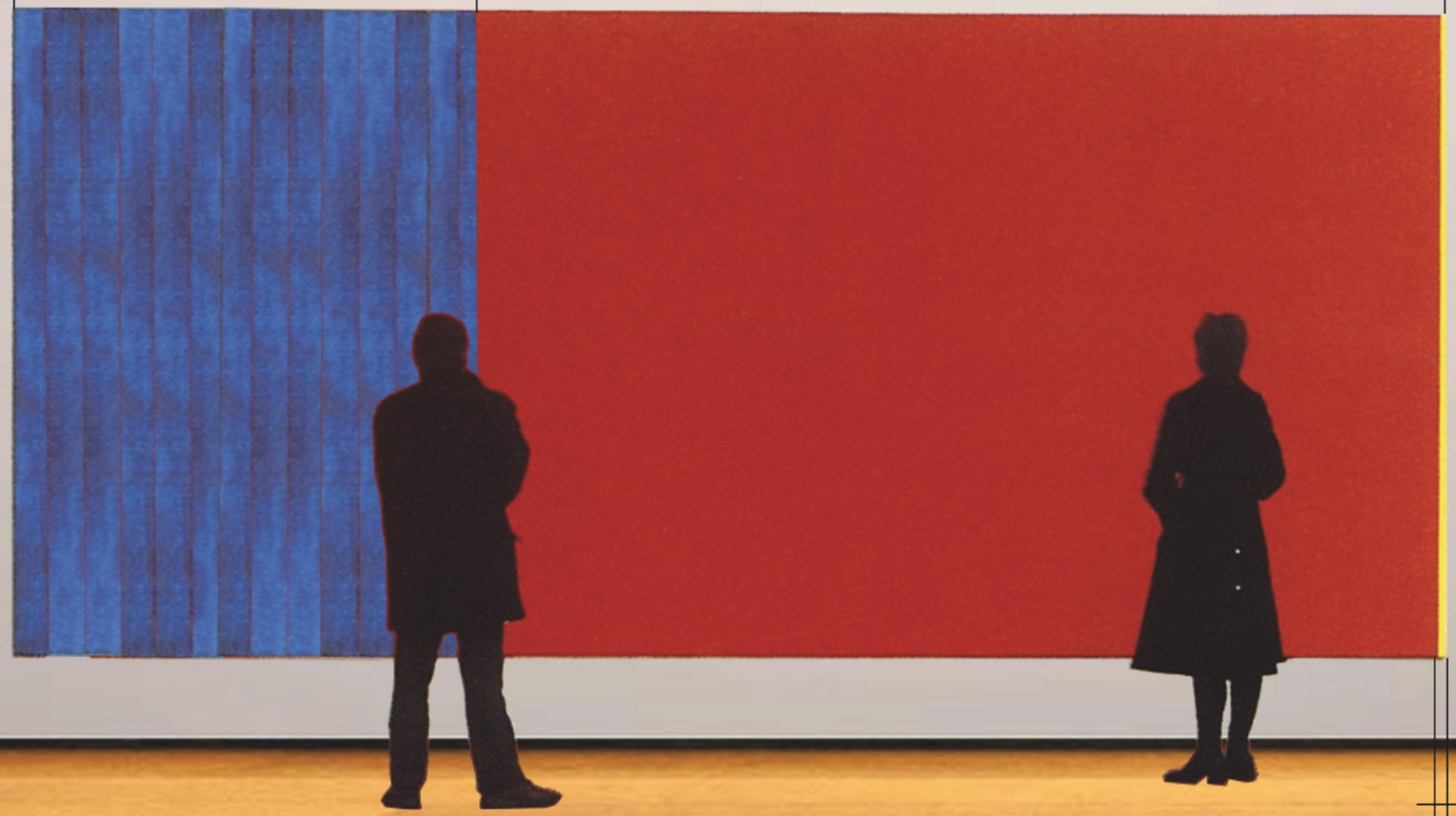

De kracht van de regio: Nederland is meer dan vier grote steden en wat grasland

FINANCIEEL DAGBLAD
19-01-2018

AANDEEL LANDBOUW 1,8%

WHO'S AFRAID OF RED AND YELLOW ?

Amsterdam is een factor 10 groter dan Meierijstad

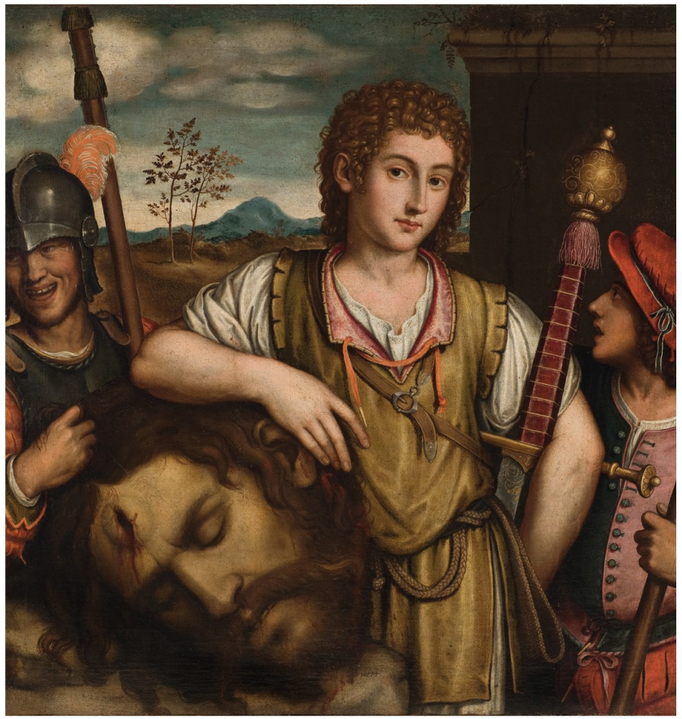

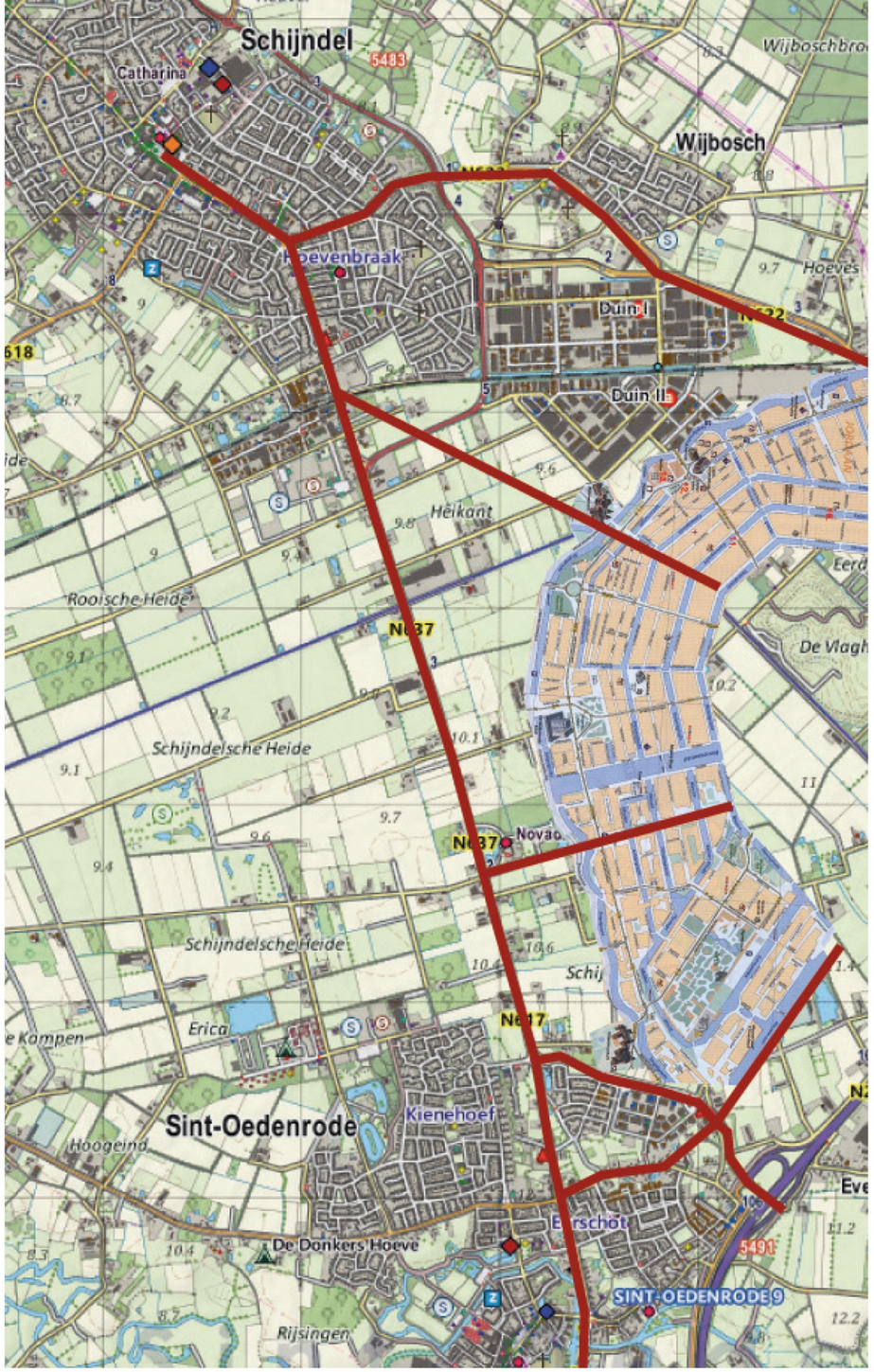
Schijndel
Catharina
Wijbosch
Hoevenbraak
Duin I
Duin II
Heikant
Rooische Heide
N37
Schijndelsche Heide
Novao
Erica
Sint-Oedenrode
Kienehoef
Hoogeind
De Donkers Hoeve
SINT-OEDENRODE 9
Rijsingen
5483
5491

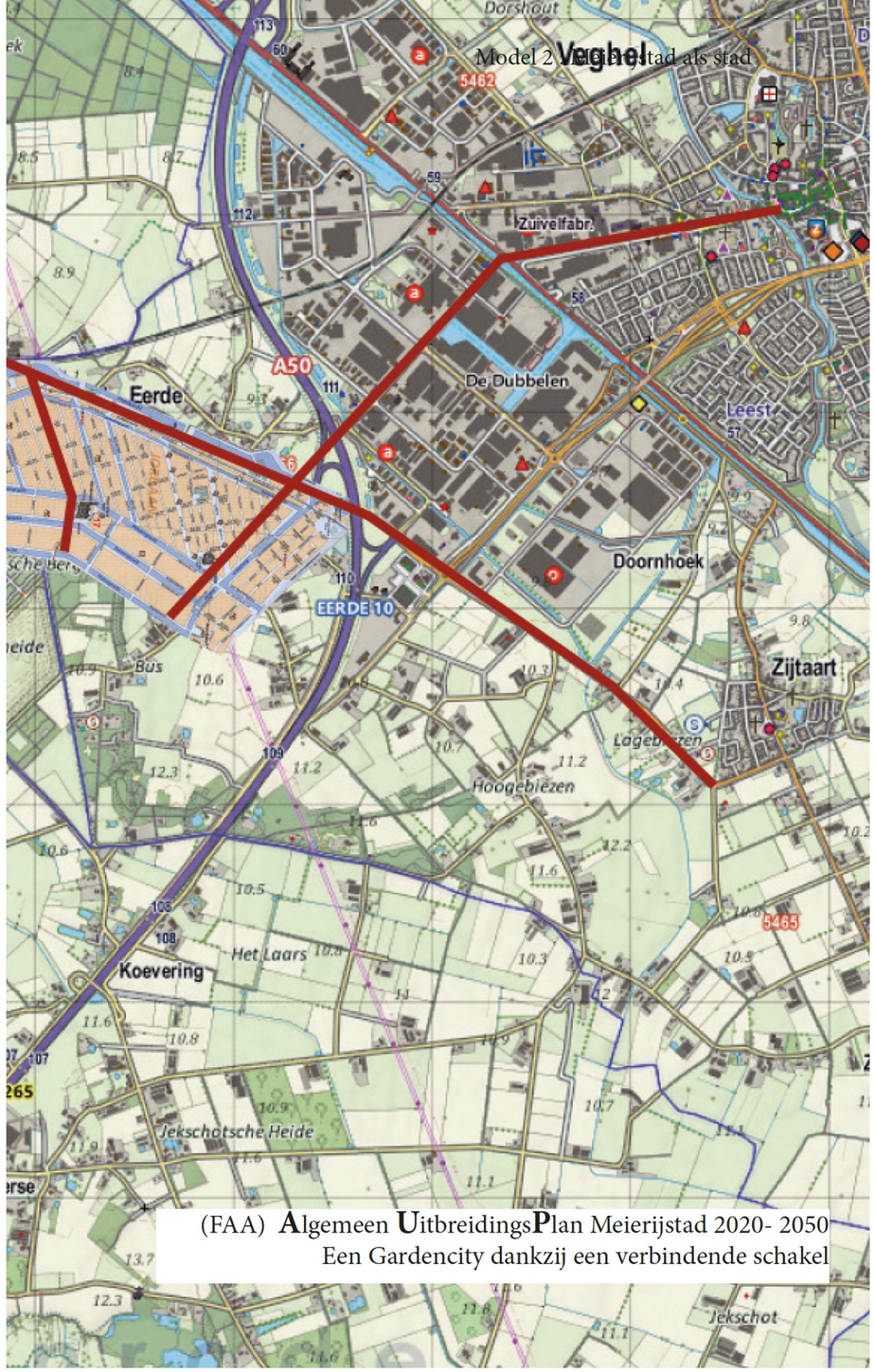
Veghel
Zuivelfabr.
A50
Eerde
De Dubbelen
Leest
Doornhoek
EERDE 10
Bus
Zijtaart
Hoogebiezen
Koevering
Het Laars
Jekschotsche Heide
Jekschot
5462
5465

Zomergasten 2021

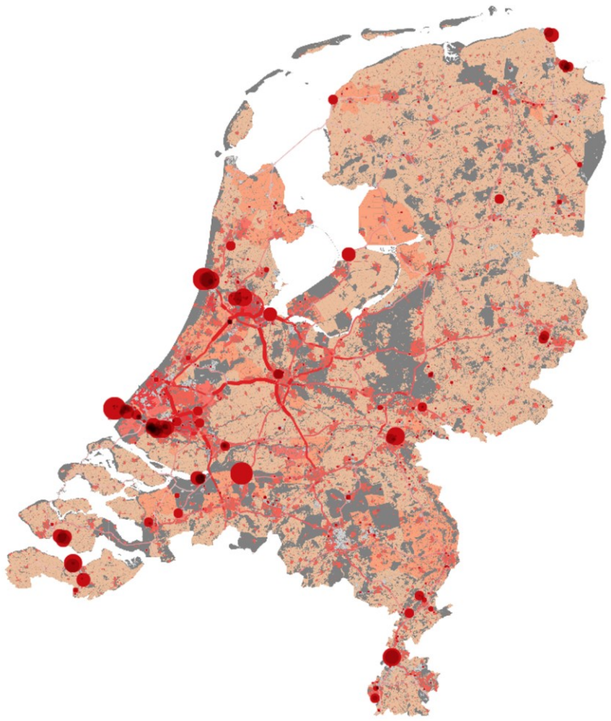

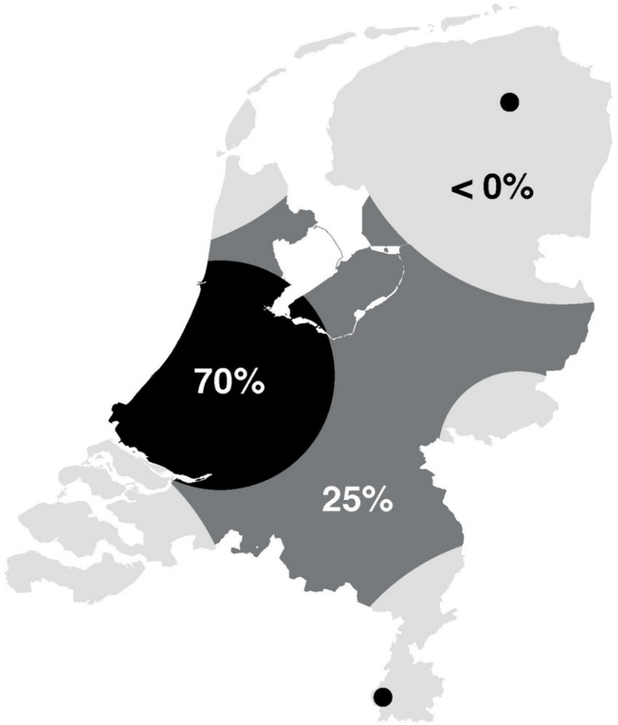

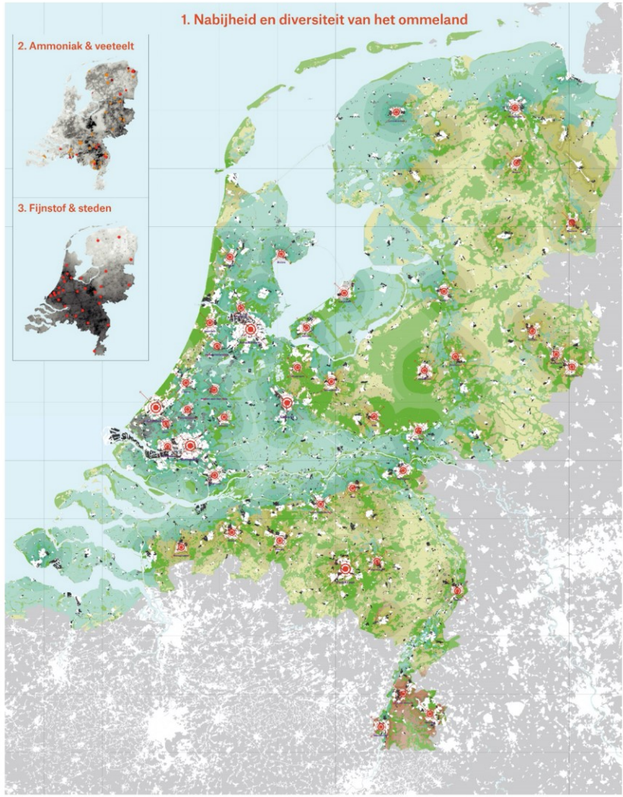

Parijs halen
Energietransitie

Eén miljoen woningen
Woningbouwopgave

Droge voeten & een koel hoofd
Klimaatadaptatie

Kringlooplandbouw
Landbouwtransitie

Transities benutten als kans om Nederland

We staan voor grote opgaven, we moeten…

rijker, hechter en schoner te maken

In 'Panorama Nederland' schetst de Rijksbouwmeester zijn toekomst van Nederland: zes thema's uitgelicht.

Door **Peter Giesen**

Nieuw Nederland

Zoals Nederland na de oorlog met onverwoestbaar optimisme industrialiseerde, zo moet het zich nu aanpassen aan de 21ste eeuw, de eeuw van klimaat en energietransitie. 'Hetzelfde optimisme van de naoorlogse jaren is opnieuw gerechtvaardigd. Het kan op gang gebracht worden als er een gemeenschappelijk, herkenbaar en positief toekomstbeeld ontstaat', stelt het College van Rijksadviseurs, geleid door Rijksbouwmeester Floris Alkemade. Een Nederland van duurzame landbouw, energiezuinige woningen, schone steden en goede verbindingen, een land dat zich aanpast aan het veranderde klimaat en hernieuwbare energiebronnen gebruikt. Hiertoe heeft het College van Rijksadviseurs *Panorama Nederland* laten maken, een panorama van acht meter doorsnede in de trant van *Panorama Mesdag*. Om te laten zien dat zo'n duurzaam Nederland er fantastisch kan uitzien. 'Zo willen we een verlangen naar verandering opwekken', zegt Rijksbouwmeester Alkemade. *Panorama Nederland* (hier helemaal afgebeeld) werd donderdag gepresenteerd. Het is de bedoeling dat het door het hele land zal gaan reizen.

Panorama Nederland, een blik op de toekomst

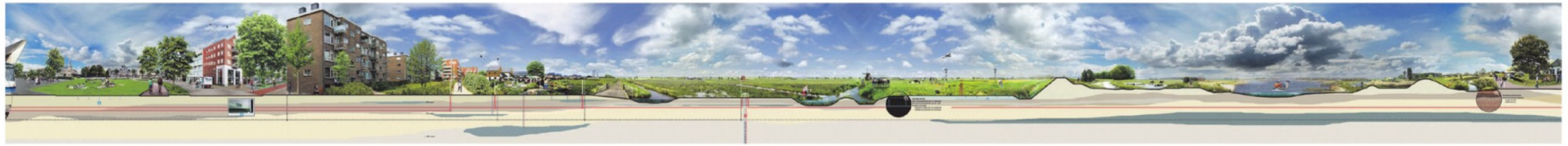

OPTIMISME

GIDSLAND VOOR KLIMAAT EN ENERGIE

'Als het over klimaat en milieu gaat, wordt al snel gesproken in doemscenario's. Daardoor word je murw geslagen. Je denkt: het heeft toch allemaal geen zin meer', zegt Rijksbouwmeester Floris Alkemade. 'Wij zeggen: net als tijdens de wederopbouw worden we geconfronteerd met grote vragen. Het is prachtig dat onze generatie daar een beslissende wending aan kan geven. In Nederland hebben we de kennis en de kunde, we zijn een ontzettend welvarend land. Het is absoluut niet makkelijk, maar Nederland kan weer een gidsland worden.'

Klimaat en energie moeten uit de sfeer van schuld en boete worden gehaald, vindt ook Daan Zandbelt, Rijksadviseur voor de Fysieke Leefomgeving. 'Het wordt makkelijker om de klimaatdoelen van Parijs te halen als het leven er leuker door wordt. Als mensen denken: dit Nederland, daar wil ik in leven', aldus Zandbelt.

WATER

INGRIJPEN IN RIVIEREN-LANDSCHAP

Het klimaat verandert. Het weer wordt extremer en Nederland krijgt te maken met perioden van ernstige droogte of hevige neerslag. Daarom moet het land beter beveiligd worden tegen overstromingen, maar water zal ook beter moeten worden vastgehouden om droogte op te vangen.

Ingrijpen in het typisch Nederlandse rivierenlandschap ligt gevoelig, maar is heel goed mogelijk, zegt Rijksbouwmeester Alkemade: 'Nederland is één groot domein waar een continue stroom aan veranderingen plaatsvindt. In het rivierenlandschap zie je dat het programma *Ruimte voor Rivieren* de ruimtelijke kwaliteit heeft verbeterd. Bescherming tegen het water kan goed samengaan met de ontwikkeling van natuur.' Zo kunnen historische beekdalen opnieuw worden ingericht om water vast te houden. 'Natte natuurparels', zegt het College van Rijksadviseurs.

STAD

MEER TIJD VOOR ELKAAR

Ter bestrijding van de woningnood moet een miljoen woningen worden gebouwd. Dat moet vooral niet op de oude manier: slaapsteden op flinke afstand van het werk, zodat inwoners elke ochtend in de file staan of in een overvolle trein zitten. Nieuwe huizen moeten in de bestaande stad worden gebouwd. Dat kan ook, want de stad is populair. Het leven wordt leuker als mensen dichter bij hun werk wonen, denkt Rijksadviseur Daan Zandbelt.

'Je houdt meer tijd over voor de dingen die je belangrijk vindt, voor familie of sport', zegt hij. Daarnaast worden naoorlogse wijken duurzamer als er nieuwe huizen worden gebouwd. 'Stel dat je een warmtenetwerk bouwt voor duizend nieuwe huizen. Dan wordt het veel gemakkelijker om er vierduizend oude huizen op aan te sluiten. De sociale segregatie wordt ook tegengegaan, omdat er meer verschillende soorten mensen in zo'n wijk komen te wonen.'

LANDBOUW

'NEW DEAL' VOOR DE BOEREN

Het Nederlandse landbouwmodel van hoge productie tegen lage prijzen is uitgeput. Het is vervuilend, terwijl de boeren er onvoldoende inkomen aan overhouden. De Rijksadviseurs stellen een New Deal met de boeren voor. Zij gaan duurzaam produceren, waarbij zij ook betaald krijgen voor natuurbeheer en andere maatschappelijke taken. 'Er zijn al interessante experimenten, waarbij de consumenten in de stad producten uit de ommelanden kopen. Dat is beter voor het milieu en hoeft niet duurder te zijn', zegt Rijksbouwmeester Alkemade.

Overigens hoeft niet alle landbouw biologisch of kleinschalig te zijn, zegt hij: 'De industriële productie van voedsel is geweldig efficiënt. Maar de tuinbouw of de intensieve veeteelt is een vorm van industrie die op een industrieterrein thuishoort. Ik sprak laatst voor een gezelschap van boeren. De meesten waren het met me eens.'

ENERGIE

AUTARKISCH, SLIMMER EN DUURZAAM

Nederland moet vrijwel geheel zelfvoorzienend worden, zeggen de Rijksadviseurs. Voor eenderde denken ze dit te bereiken door energiebesparing, zoals een betere isolatie. Voor nog eens eenderde door nieuwe technologieën als geo- en aquathermie. En voor eenderde door elektriciteit uit zon en wind te halen. Die windparken zullen vooral in zee moeten verrijzen. Is het vanuit ruimtelijk perspectief niet barbaars om de horizon aan de kust te vervuilen met windmolens? 'Je kunt beter windmolens op grote schaal op zee plaatsen dan op het land waar ze voor verrommeling van het landschap zorgen. Later kun je de windmolens misschien weer vervangen door nieuwe technnologieën', zegt Rijksbouwmeester Alkemade. De productie van zonne-energie moet vooral op daken plaatsvinden. 'We zien liever geen zonneweiden', zegt Alkemade.

Met een goede aanpak kan de energietransitie aantrekkelijk gemaakt worden, zeggen de Rijksadviseurs: 'Hoe mooi zou het zijn om in een volledig zelfvoorzienende woning te wonen?'

SOLIDARITEIT

LASTEN EERLIJK VERDELEN

Zo schetsen de Rijksadviseurs een beeld van een Nederland dat 'schoner, hechter en rijker' wordt. Een mooi land waar de mensen meer tijd voor elkaar hebben, omdat ze dicht bij elkaar wonen en niet in de file hoeven te staan. *Panorama Nederland* biedt een gemeenschappelijk, herkenbaar en positief toekomstbeeld waardoor burgers zin in verandering moeten krijgen. Vaak wordt op een heel andere toon over klimaat en energietransitie gesproken. Het lijken al hoofdpijndossiers voordat goed en wel met de uitvoering begonnen is. 'Daarom is ons overkoepelende thema solidariteit', zegt Rijksbouwmeester Alkemade.

De grote aanpassingen van de nieuwe eeuw kunnen alleen worden uitgevoerd als de lasten eerlijk verdeeld worden. 'In Frankrijk zie je nu hoe hevtig het protest kan zijn als je die solidariteit niet helder vormgeeft. Je moet verduurzaming natuurlijk niet neerleggen bij de laagste inkomens. Dat is niet alleen onrechtvaardig, op die manier zal er ook niets van terechtkomen.'

Illustratie West8

Panorama Optimista

BERT WAGENDORP

Donderdag verscheen het rapport *Panorama Nederland*, samen met een echt Panorama Nederland – een acht meter lang 360 gradenperspectief op de ruimtelijke inrichting van het Nederland van 2100, vanaf januari te zien in Den Haag. *Panorama Nederland* is een soort wetenschappelijk gesamtkunstwerk van het College van Rijksadviseurs – dus niet van een paar gelukzalig glimlachende maanlichtdansers. Er is ook een app. Na lezing van het rapport, het bekijken van het Panorama en beluisteren van de app moet je wel van steen zijn om de toekomst niet zonnig in te zien. Het was de eerste keer dat een overheidsrapport me een goed humeur bezorgde.

Panorama Nederland in één woord: optimisme. Geen gematigd optimisme, maar een ongegeneerd, bruisend optimisme. De toekomst straalt. Het Nederland van het Panorama wordt 'schoner, hechter, rijker'.

We zijn maar een kleine stadsstaat in een grote wereld, een vlek op de kaart, overgeleverd aan grotere machten. Je kunt dus flink de mist ingaan met je Panorama als ze in China hun kolossale hoeveelheid CO_2 blijven uitstoten, Afrikanen nog massaler op drift raken en in Amerika nog grotere mafkezen dan Trump voorradig blijken. Maar dat wil niet zeggen dat de auteurs van *Panorama* zich hebben overgegeven aan vage dagdromen. Ze geven een concrete richting aan, weg van het verstikkende pessimisme en de zwartgalligheid die dit land een depressie bezorgen.

Ik begon juist gewend te raken aan apocalyptische vooruitzichten waarin half Nederland onder water staat en er een burgeroorlog woedt in de nog droogstaande regio's. Dus *Panorama Nederland* komt niks te vroeg. Zonder ironie: ik vond het een verademing.

> **Weg van verstikkend pessimisme en zwartgalligheid**

'Dit is een toekomst waarnaar je kunt verlangen', stellen de Rijksadviseurs onder leiding van Rijksbouwmeester Alkemade. Na lezing begon ik inderdaad erg naar de geschetste toekomst te verlangen en speet het me dat ik vermoedelijk 2100 niet ga halen. *Paradise lost*, alleen maar omdat ik te vroeg ben geboren. Tragisch, maar je moet ook aan de generaties na je denken.

Het oprukkende populisme heeft ter rechter- én ter linkerzijde in elk geval één ding gemeen: een ongenadig pessimisme. Ondergangsvisioenen vormen de stinkende mest waarop het floreert. Die wekken angst en zonder angst is de populist nergens. Met dat pessimisme bindt *Panorama Nederland* de strijd aan.

En ook met traditionele politieke mores. Het rapport vraagt om 'gedeelde visie, duidelijke regie en goede samenwerking'. Overbekende, die wiebelige meubels van het slappe poldercompromis en de verhulde obstructie, komen er niet in voor. Het algemeen belang, staat er, moet prevaleren boven het individuele en de lange termijn boven de korte. Het gedoe rond het Klimaatakkoord laat zien dat dat nog een hele klus wordt, in Den Haag. De periode tot de volgende verkiezingen is voor de politicus de langst denkbare termijn, verdediging van deel- en eigenbelang zijn raison d'être.

Planologen zijn ook psychologen. Voor de verwezenlijking van een Nieuw Nederland is, zeggen de auteurs, een fundamentele gedragsverandering noodzakelijk. We moeten anders met water omgaan, en ook met boeren, verstedelijking en energie. En alles met 'solidariteit' als onderliggende waarde – anders lopen ze in 2100 nóg in gele hesjes. Hoe krijg je mensen zover daarin mee te gaan? Niet met 'moeten', maar met 'kunnen' en 'gedeeld verlangen', zeggen de auteurs. 'Met het schetsen van verleidelijke toekomstvisies.'

Wellicht is de zonnige toekomstvisie het antwoord op het ziekelijke verlangen naar vroeger van T. Baudet en anderen – de pessimist wil altijd terug in de tijd.

'Als Nederland het wil, wordt iedere opgave een win-win', staat er. Het is bijna de taal van de manager die zegt dat hij nooit problemen ziet, maar louter kansen. Onbekommerd halen de auteurs het woord 'gidsland' van stal, alsof dat helemaal geen term is die alleen nog met een vies gezicht mag worden uitgesproken. Ze willen een 'verlangen naar verandering opwekken', een verlangen dat zo krachtig is, dat de burgers zullen zeggen: 'Dit Nederland, daar wil ik wonen.'

Het kan, als we maar willen, zeggen de Panorama's. Hopelijk luisteren politici naar hun adviezen.

ANALYSE

De rechter temt de markt

Tot deze week leek het een taboe in een liberale economie als de Nederlandse: de rechter die, in naam van de planeet en haar bevolking, een multinational dwingt zijn koers te verleggen. Hoe revolutionair pakt het Shell-oordeel uit?

2030 : 49% MINDER CO2 UITSTOOT TOV 1990

Ch-ch-ch-changes!

2015 PARIJS : OPWARMING BEPERKEN TOT RUIM ONDER 2 GRADEN

2025 STIKSTOF: 40%VAN DE NATUUR WEER GEZOND

2027 WATERKWALITEIT : ALLE AANGEWEZEN WATEREN VOLDOEN

2030 : 49% MINDER CO2 TOV 1990

2034 STIKSTOF: 74 %VAN DE NATUUR WEER GEZOND

2050 : 95% MINDER CO2 TOV 1990

-50 -45 -40 -35 -30 -25 -20 -15 -10 -5 0 5 10 15 20 25 30 35 40 45 50

1970 1975 1980 1985 1990 1995 2000 2005 2010 2015 **2020** 2025 2030 2035 2040 2045 2050 2055 2060 2065 2070

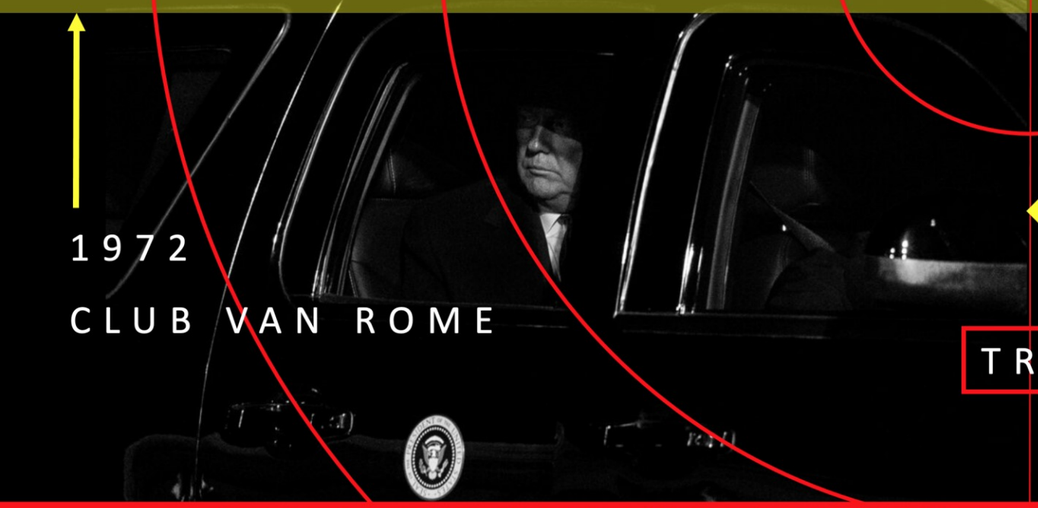

1972

CLUB VAN ROME

30 JAAR

TRANSFORMATIVE CHANGE

2067

AFNEMENDE WERELDBEVOLKING

DE POLITIEK HEEFT HELDERE DOELSTELLINGEN GEFORMULEERD : TIJD VOOR DE UITVOERING ERVAN

van ‘moeten’ naar ‘kunnen’: een gedeeld verlangen als motor

DUINLANDSCHAP

WERKLANDSCHAP

`DE DUINEN EN HET STRAND ZIJN VAN ONS ALLEMAAL`

`KUSTVERDEDIGING, NATUUR, CULTUURHISTORIE EN RECREATIE GAAN HAND IN HAND`

`WINDMOLENS STAAN IN WELOVERWOGEN CONCENTRATIEGEBIEDEN EN NIET OVERAL IN HET LANDSCHAP`

`RESTWARMTE UIT DE INDUSTRIE VORMT DE BASIS VOOR WARMTENETTEN`

`ALLE DAKEN MAXIMAAL BENUTTEN VOOR HET OPWEKKEN VAN ZONNE-ENERGIE`

`FOOTLOOSE IND MINST VRUC`

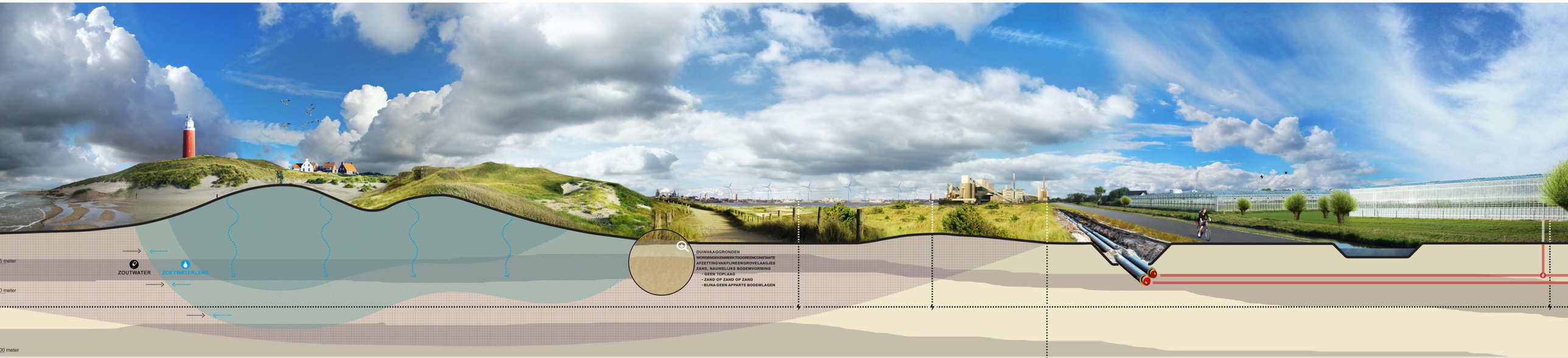

Houd bij het ontwikkelen van oplossingen voor wateropgaven, altijd de periode na 2050 in het oog.

Stel een verbod in op warmtelozing en zet restwarmte in voor hergebruik.

Hanteer een ‘zonneladder’ waardoor het bouwen van zonne-energiecentrales op landbouwgrond en in natuurgebieden zoveelmogelijkwordtvermeden.Benutdakenenbraakliggende gronden maximaal en haal het maximale uit wind op zee.

Zorg ervoor dat in het landelijk gebied alle nog grondgebonden wordt geboerd, verplaa footloose landbouw zoals intensieve veehoude naar bedrijventerreinen nabij hoofdinfrastructuur mainports.

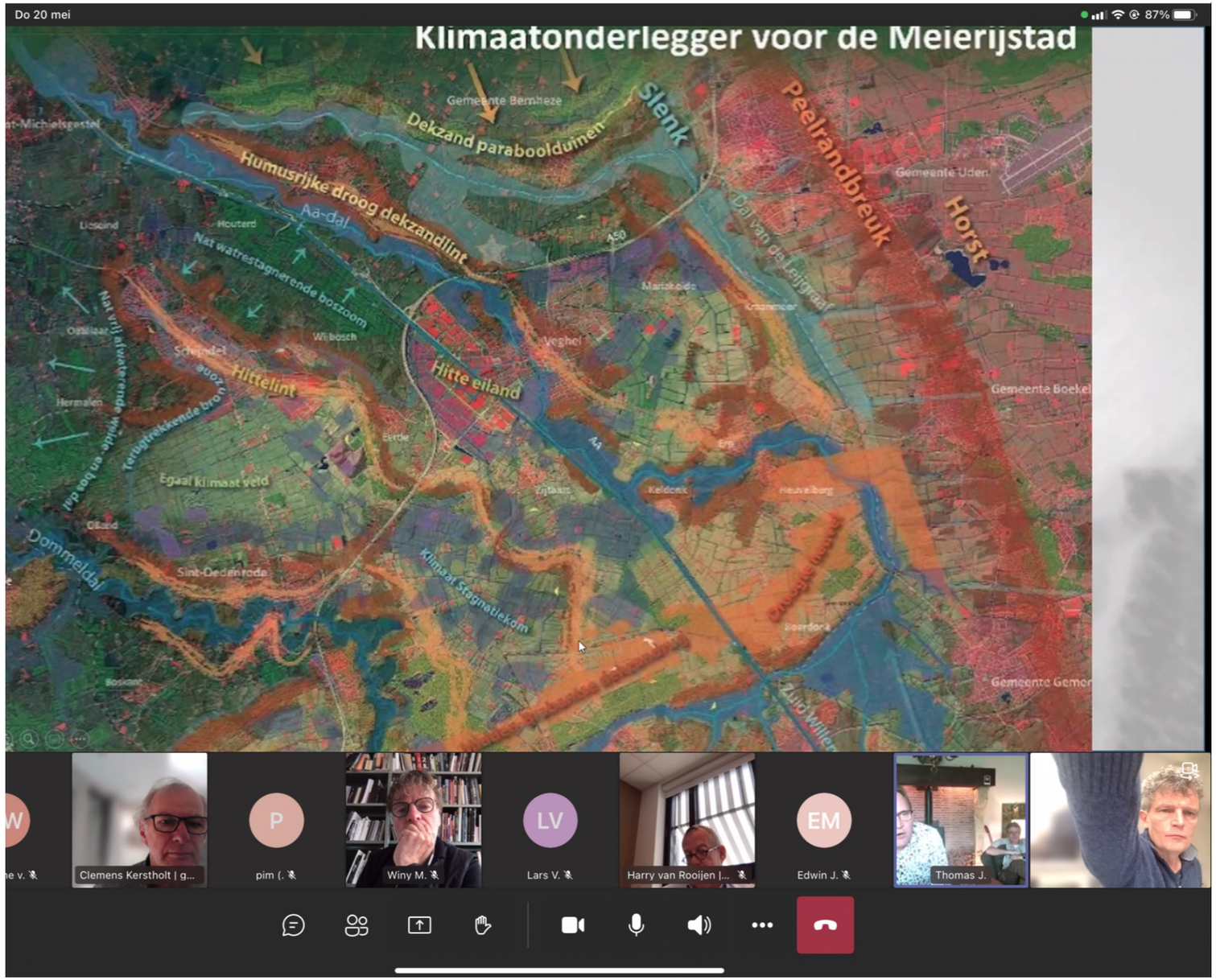

IN GESPREK MET BETROKKEN GEMEENTEAMBTENAREN

MET VERFIJNING HET LANDSCHAP LEZEN

Thomas J.

Consequent zijn is iets voor mensen zonder verbeelding.
Oscar Wilde

VRAGEN AAN DE RAAD

DE RAAD VAN VERBEELDING
MEIERIJSTAD

RAAD VAN VERBEELDING

ENKELE IDEEËN VOOR HET PRODUCT

- EEN TOEKOMSTPANORAMA /VERHAAL / FILM
- EEN TOEGEPAST KUNSTWERK
- EEN VERBINDEND LANDSCHAP
- EEN FYSIEKE INGREEP OP DERTIEN PLEINEN
- DE JEUGD AAN HET WOORD, JAARLIJKSE INGREEP
- BRANDING : MEIERIJSTAD ALS TWEEDE BRAINPORT
- MERCHANDISING : MEIERIJSTAD IS GENIETEN

Nederland | Een rijk palet van regio’s

Regio’s onderscheiden zich van elkaar door hun:
- **landschap**
- **cultuurhistorie**
- **economisch profiel**
- **coctail van opgaven**

Versterk de onderscheidende kwaliteiten

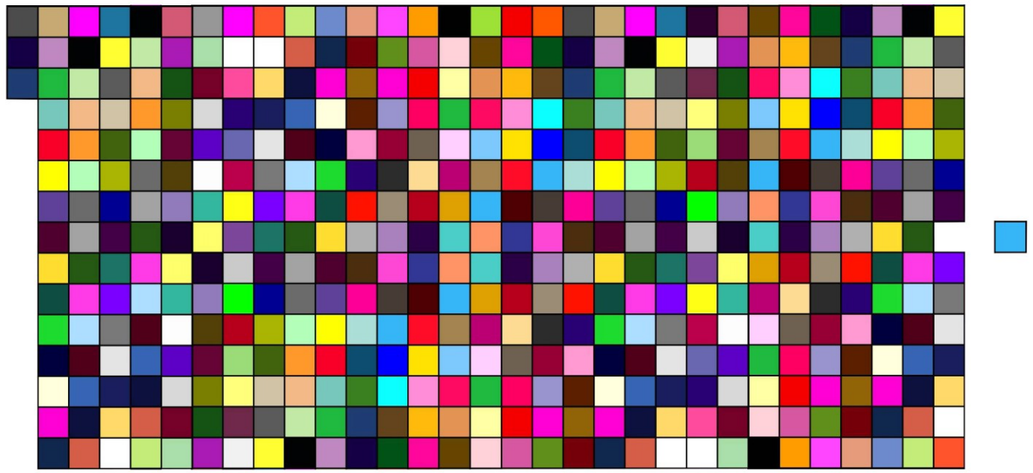

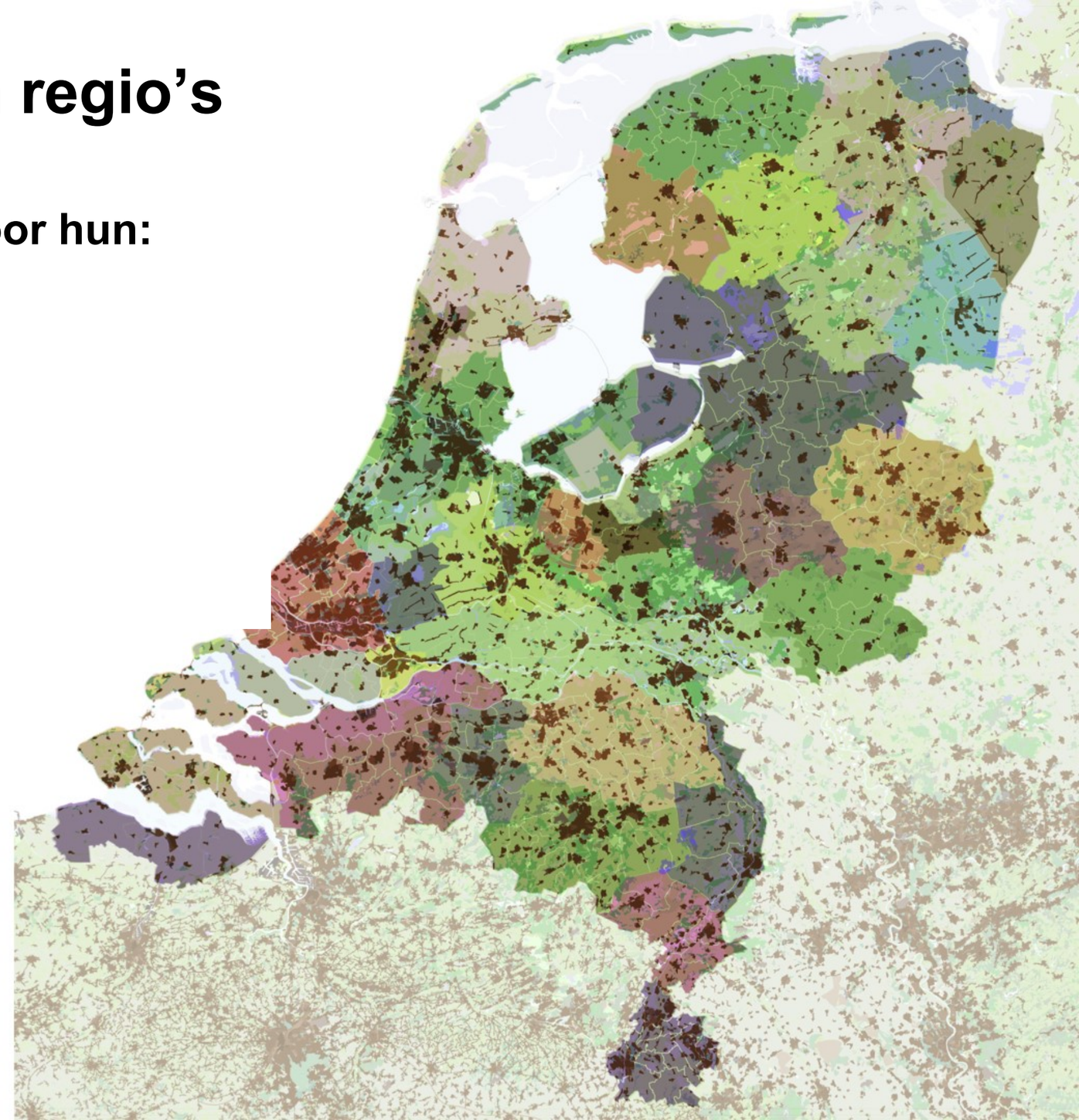

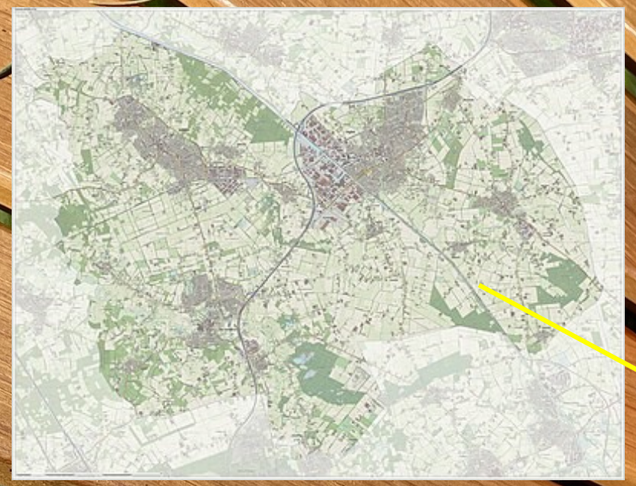

Branding
MEIERIJSTAD IS GENIETEN

Branding
BRAINPORT
DE VIRTUELE WERELD
MEIERIJSTAD
DE REËLE WERELD

MEI 2022

Eindproduct

EEN BOEK: het geproduceerde materiaal omzetten in scenario's, ondersteund met fotografie (mei 2022)

EEN FYSIEKE INTERVENTIE: n.t.b.

EEN DAG VAN DE VERBEELDING: mei/juni 2022

MEIERIJSTAD
DE RAAD VAN VERBEELDING

MonoXylon

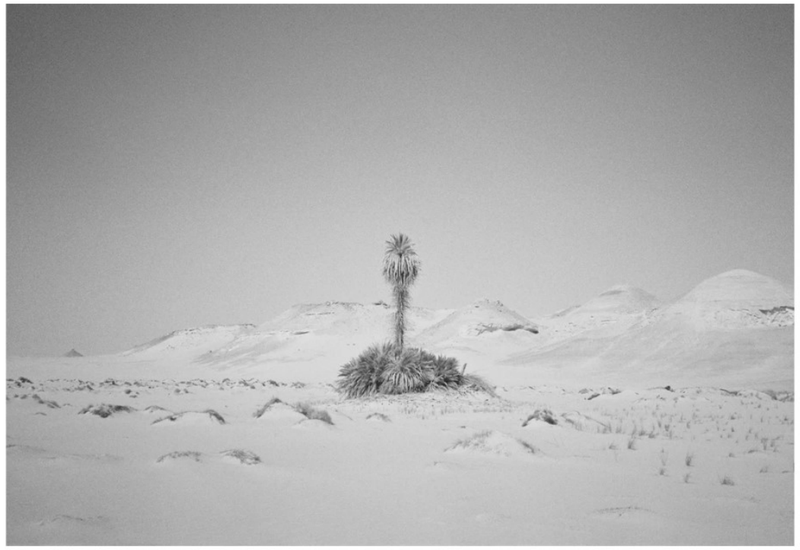

Equilibrium

Sobinco Campus

Nothing New Under the Sun

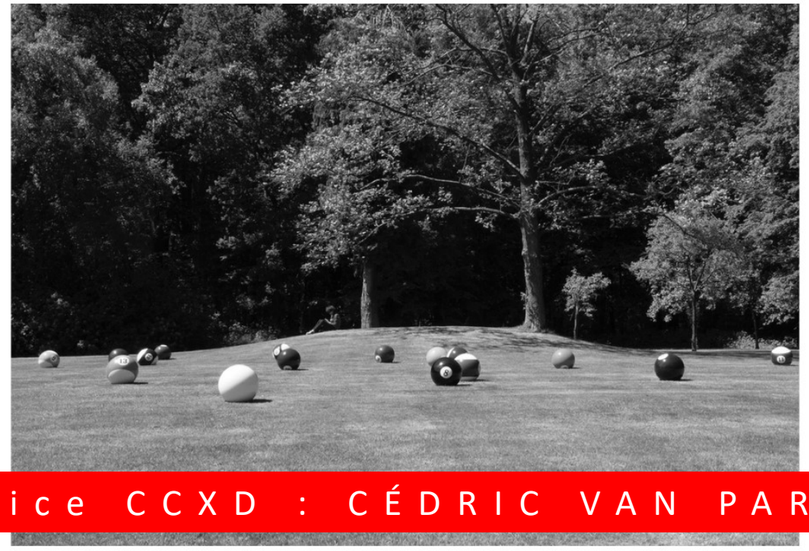

The Winning Game

s'Zomers Flower Store

The Gatekeeper

Sandberg Institute

Firmitas, Utilitas et Venustas

Architecture of Appropriation

Monuments for Progress

Corridors of Curiosity

The Zeppelin

Le Salon

What is The Netherlands

The Infinite Palace

Yingzao Fashi

Elements of Architecture: The Window

LANDSCHAPSFOTOGRAFIE : RICCARDO DE VECCHI

LANDSCHAPSFOTOGRAFIE : RICCARDO DE VECCHI

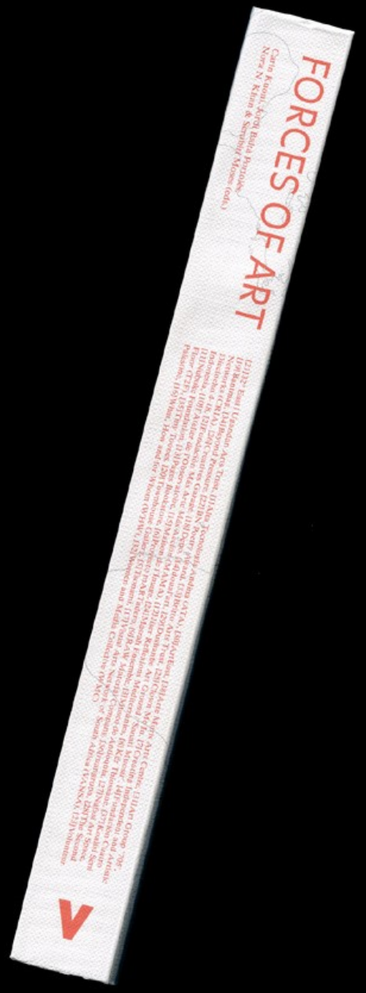

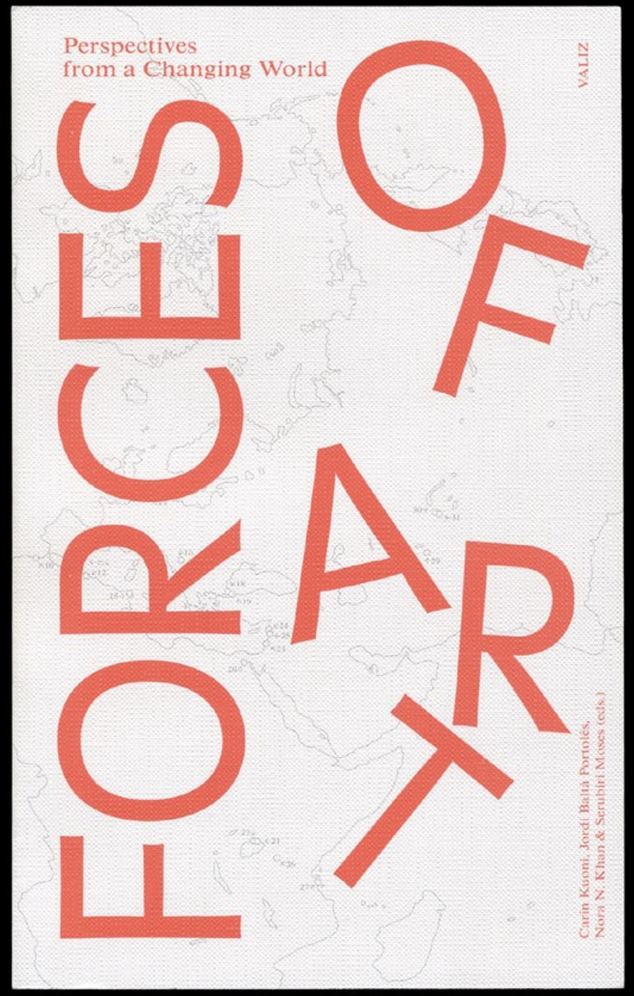

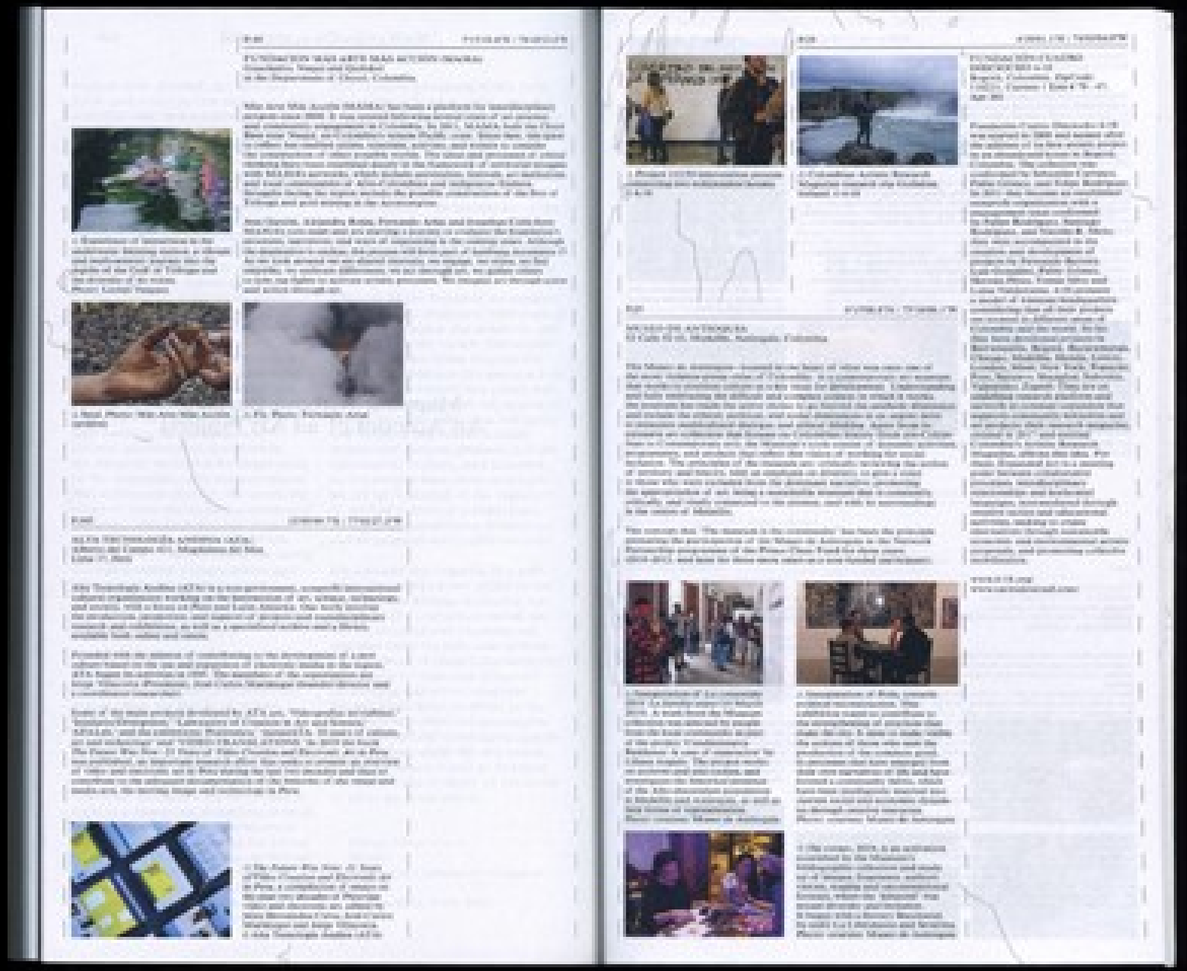

GRAFISCH ONTWERP : LU LIANG

GRAFISCH ONTWERP : LU LIANG

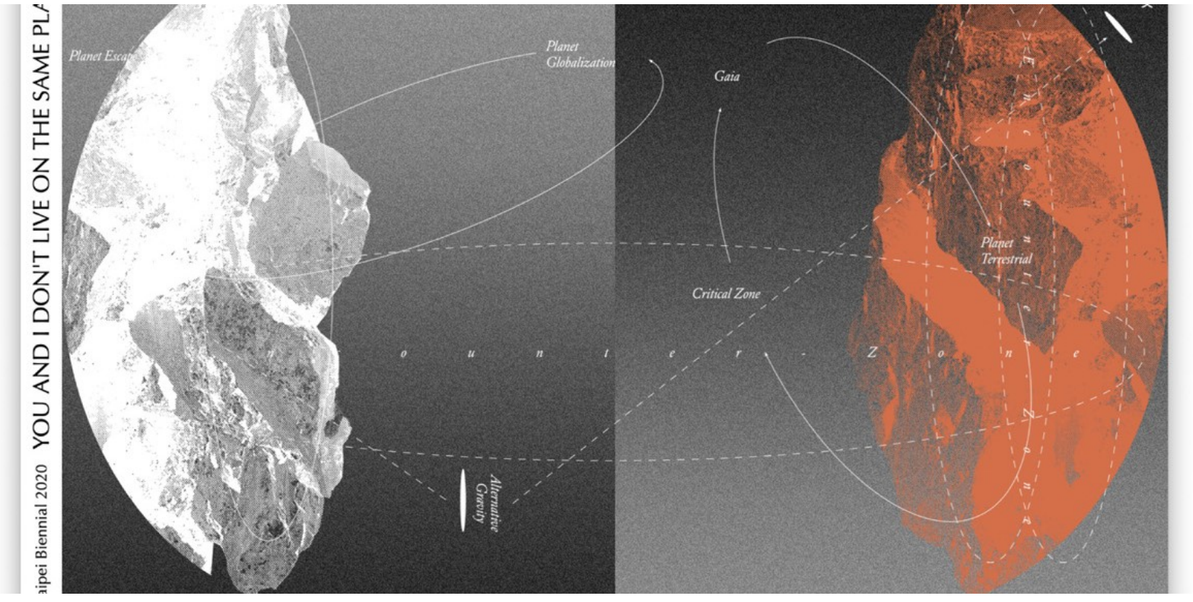

GRAFISCH ONTWERP : LU LIANG

MEI 2022

Eindproduct

EEN BOEK: het geproduceerde materiaal omzetten in scenario's, ondersteund met fotografie (mei 2022)

EEN FYSIEKE INTERVENTIE: n.t.b.

EEN DAG VAN DE VERBEELDING: mei/juni 2022

MEIERIJSTAD
DE RAAD VAN VERBEELDING

DUURZAAMHEID

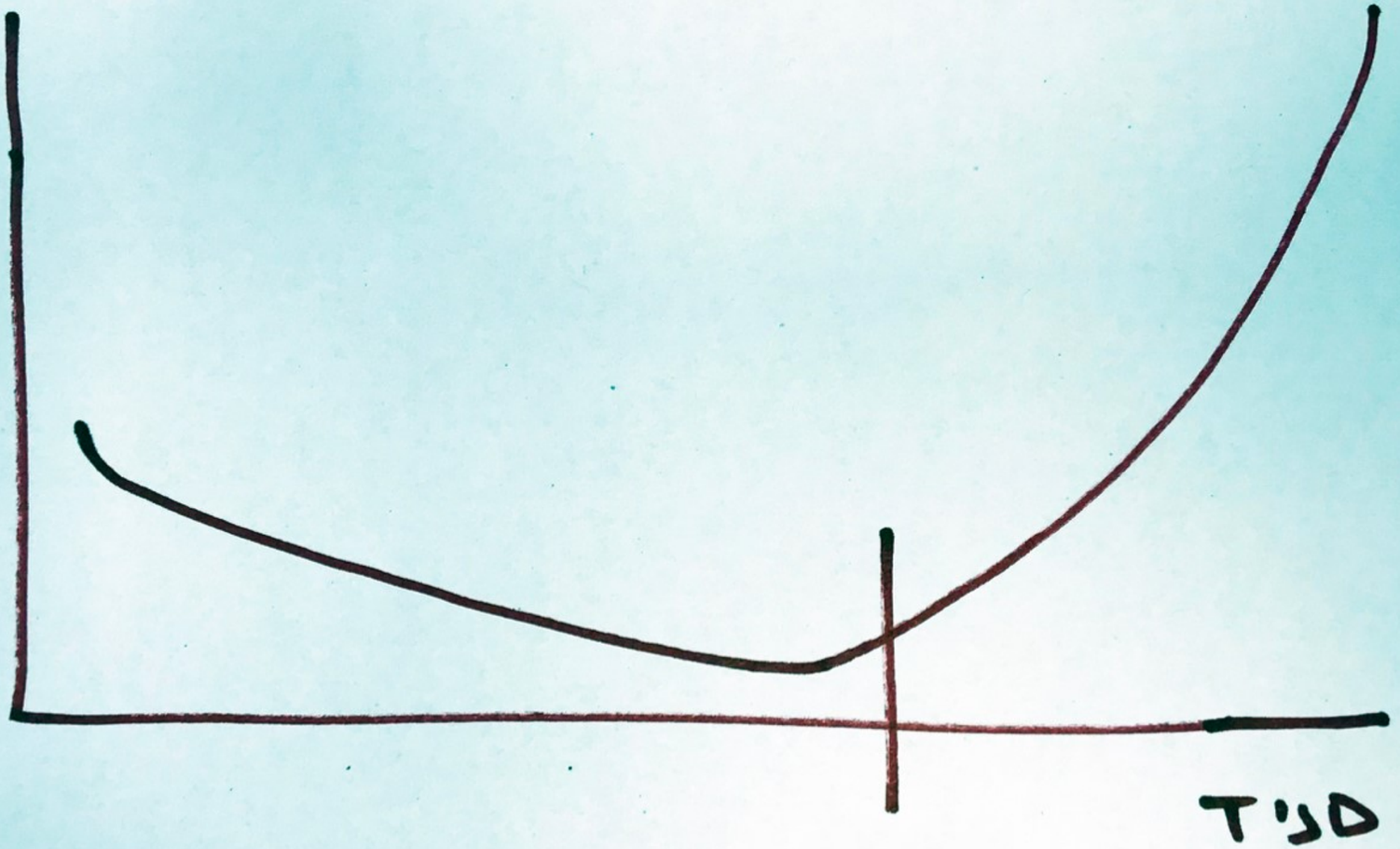

HIER ZIJN
WE NU

IN DREAMS BEGINS RESPONSIBILITY

YEATS

DE RAAD VAN VERBEELDING MEIERIJSTAD

